

II RIIGIKOGU

8. istungjärk. **Protokoll nr. 235 (18).** 1925. a.

II Riigikogu koosolek 3. juunil 1925. a.
kell 5 p. l.

Kokku on tulnud 81 Riigikogu liiget.

Walitsuse looshis: sõjaminister **J. Soots**, töö-hoolekandeminister **Chr. Kaarna**, rahaminister **L. Sepp**, põllutööm-
nister **A. Kerem**, haridusminister **H. B. Rahamägi**, kohtuminister **R. Gabrel**.

P ä e w a k o r d :

1) Petseri maakonna lisa-maamaksu seadus — III lugemisel.

2. Riigimaade põlisele tarvitamisele ja omanduseks andmise seadus — III lugemisel.

3. Wabadussõjast osawõtnud sõja-wäelaste autasu seaduse muutmise seadus — II lugemisel.

4. Hoolekandeseadus — II lugemisel.

5. Heakorra ja julgeoleku seaduse täiendamise seadus — II lugemisel.

6. Üüriseaduse muutmise ja ära-
kastamise seadus — üüriseaduse komisjoni ettepanek.

7. Omawalitsustele awanside andmise seadus — rahaasjanduse komisjoni ettepanek.

8. Maaparanduse laenu fondi seadus — maakomisjoni ettepanek.

9. Mõnesuguste süütegude asjus karistuste ja kohtupidamise korra muutmise seaduse („Riigi Teataja“ nr. 147/148 — 1920. a.) § 8. tühistamise seadus — üldkomisjoni ettepanek.

10. Keskwee-komisjoni koosseisu täiendamiseseadus — üldkomisjoni ettepanek.

11. Weeühisuste seadus — maakomisjoni ettepanek.

12. Matmispaikade seadus — üldkomisjoni ettepanek.

13. Usutunnistusliikkude ühingute ja nende liitude seadus — üldkomisjoni ettepanek.

14. Perekonnaseisu seadus — üldkomisjoni ettepanek.

15. Perekonnaseisu seaduse maksma-panemise seadus — üldkomisjoni ettepanek.

Koosolekut juhatab abiesimees **A. Jürman**.

Sekretääri kohal sekretäär **T. Kalbus**, pärast abisekretäär **J. Piiskar**.

Koosolek algab kell 5.20 min.

1. Päewakorra Juhataja **A. Jür-**
wastuwõtmine. m a n: Awan Riigikogu
koosoleku. Päewakord
on Riigikogu liigetele kätte saadetud. Päewakorra kohta sõna ei soowita, loenta sel kujul wastuwõetuks. Enne päewakorra juurde asumist on sõna sekretääril.

2. Teadaandmine Sekretäär **T. Kalbus:** Riigikogu
muudatuste juhatusel on teatada, et
kohta Riigikogu Riigikogust 29. mail
koosseisus. 1925. a. väljalangenud

Jüri Kurul'i — töörahwa ühise wäerinna Pärnumaa walimisringkonna nimekirja järele — asemele on astunud Aleksander Lensman — põllumeestekogude Harjuma walimisringkonna nimekirja järele.

3. Teadaandmine Edasi on Riigikogu
Wabariigi Wa- juhatusel teatada, et
litsusele tagasi- Riigikogu juhatusel
antud ja kom- poolt on järgmised
misjonidesse an- seaduseelnõud kom-
tud seaduseel- misjonidesse ja Wa-
nõude kohta. bariigi Walitsusele
tagasi antud: hari-

dusministeeriumi korralduse seaduseelnõu — Wabariigi Walitsusele tagasi; — tempelmaksu seadus — üldkomisjoni; — üldise arweseaduse (S. K. VIII k. II j.) § 381. märkuse muutmise seadus — üldkomisjoni; Riigikohtu koosseisu ja prokuratuuri suurendamise seadus — üldkomisjoni; — raadioseadus — üldkomisjoni; — maakorralduse seadus — maakomisjoni; — Eesti maapanga põhikiri — rahaasjanduse komisjoni; — kohtupristawite korralduse ja nende taksi ning kautsjoni muutmise seadus — üldkomisjoni.

4. Petseri maakonna lisa-maamaksu seadus — III lugemisel. Rahaasjanduse komisjoni aruandja **J. Zimmerman** kannab ette ja eraldi hääletamisel võetakse vastu nähtava enamusega seaduseelnõu pealkiri ja §§ 1—10.

Petseri maakonna lisa-maamaksu seadus.

§ 1. Petseri maakonna omavalitsusel on õigus lisaks maamaksule, mis ta 19. jaanuari 1920. a. liikumata varanduste maksu seaduse („Riigi Teataja“ nr. 18/19 — 1920. a. sead. nr. 82) alusel oma heaks saab, maksu võtta kunni 40 marka tarbe- ja metsamaa tiinu pealt.

§ 2. Maks tasutakse wallawalitsuste laekasse maakonnanõukogu poolt määratud kõrguses ja tähtaegadel.

§ 3. Wallawalitsused teevad iga kuu esimeseks päevaks arve kõigi eelmisel kuul sissetulnud summade kohta ja annavad need maakonnawalitsuse kassale edasi hiljemalt 10-ks kuupäevaks.

Kui summad tähtjaks edasi ei saadeta, maksavad wallawalitsused 1% kuus wiivitusraha.

§ 4. Käesolewa seaduse järele sissewõetawast maksust antakse 25% walla omawalitsustele.

5. Tähtjaks tasumata-jäänud maks loetakse maksuwõlaks ja nõutakse sisse ühes 2% wiivitusrahaga kuus.

Wiivitusraha nõutakse sisse terwete kuude eest, kusjuures poolikud kuud terweteks loetakse.

§ 6. Maksuwõlg, mis tekkinud enne waranduse üleminekut ühe omaniku käest teise kätte, tasutakse uue omaniku poolt.

Märkus: See määrus ei käi awalikul enampakkumisel omandatud waranduste kohta.

§ 7. Maksuwõla sissenõudmine sünnib wastuwaidlemata korras.

§ 8. Maakonnawalitsus on õigustatud protokolleeritud otsuse põhjal lubama maksutähtaja pikendust maksjatele, kes majanduslikult raskes seisukorras. Maakonnanõukogu loal võib maksu maha kustutada, kui sissenõudmiseks lootust ei ole või sissenõudmine maksjat majanduslikult häwitada võib.

§ 9. Maksusumma ja muude maksukorralduste vastu võib maksumaksja kaebtust tõsta maakonnanõukogus kahe nädala jooksul maksulehe kättesaamise

päewast arwates. Maakonnanõukogu otsuste peale võib sama tähtaja jooksul edasi kaewata administratiivkohtu korras.

§ 10. Kaebtustetõstmine ei pane maksu sissenõudmist seisma, kuigi pärast maksu kohta teisi korraldusi võib tulla.

Juhataja **A. Jürman**: Asun lõpuhääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtava enamusega on seaduseelnõu lõpuhääletamisel vastu võetud.

5. Riigimaade põlisele tarvitamisele ja omanduseks andmise seadus — III lugemisel. Et käesolewa seaduseelnõu aruandja kohal ei ole, läheb Riigikogu järgmise päewakorra-punkti juurde.

6. Wabadussõjast osawõtnud sõjawäelaste autasu seaduse muutmise seadus — II lugemisel. Rahaasjanduse komisjoni aruandja **J. Luur** kannab ette ja eraldi hääletamisel võetakse vastu nähtava enamusega seaduseelnõu pealkiri ja tekst.

Wabadussõjast osawõtnud sõjawäelaste autasu seaduse muutmise seadus.

Wabadussõjast osawõtnud sõjawäelaste autasu seaduse („Riigi Teataja“ nr. 27 — 1923. a.) § 7. pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

„§ 7. Selle seaduse põhjal määratud maa antakse tasuta. Selleks otstarbeks määrab põllutöoministeerium väljaspool maaseaduse § 21. ettenähtud järjekorda 79 normaaltalu.“

7. Hoolekandeseadus — II lugemisel. Töökaitse komisjoni aruandja **L. Johanson** kannab ette ja nähtava enamusega võetakse vastu § 182.

§ 182. Töö- ja hoolekandeministri lähemaks kaastööliseks hoolekande alal on hoolekande osakonna juhataja, kes töötab ministri otsekohesel juhatusel ja wastutusel.

Aruandja **L. Johanson** (loeb): § 183. Hoolekande osakonna juhatajale allub:

1) hoolekandeks määratud riiklikude waranduste ja kapitaalide walitsemine makswate seaduste ja töö- ja hoolekandeministri poolt antud juhtnööride järele;

2) hoolekande-seadustes ettenähtud toetuse ja abiandmise otsustamine kunni wiiekümnetuhande margani ühekordselt ja wiietuhande margani igakuuliselt;

3) töö- ja hoolekandeministrile ettepanekute tegemine hoolekandeaasutuste awamise wajaaduse üle;

4) töö- ja hoolekandeministri poolt tarwilikukstunnistatud hoolekandeaasutuste awamine ja korraldamine;

5) riigi poolt ülalpeetawate hoolekandeaasutuste teenijate ametissemääramine, peale asutuste juhatajate, keda minister määrab, ja nende teenijate, kelle ametissewõtmine asutuste põhikirja järele asutuse juhataja hooleks jäetud;

6) riigi poolt ülalpeetawatele hoolekandeaasutustele eelarwe piirides summade wäljaandmine;

7) riigi kulul ülalpeetawatesse hoolekandeaasutustesse hoolealuste wastuwõtmine, kui see nende asutuste põhikirjades teisiti ette nähtud ei ole, samuti ka nõdrameelsete paigutamine kas täielikule wõi osalisele riiklikule ülalpidamisele sellekohastesse asutustesse;

8) korralduste tegemine riigi, omawalitsuste ja eraorganisatsioonide poolt ülalpeetawate hoolekandeaasutuste, samuti ka omawalitsuse asutuste tegewuse rewideerimiseks hoolekande alal;

9) omawalitsuse asutuste wahel hoolekande alal ettetulewate arusaamatuste lahendamine ja ettepanekute tegemine ministrile abinõude tarwitusele wõtmise üle nende asutuste kohustamiseks hoolekandeseaduste täitmisele;

10) töö- ja hoolekandeministeeriumile alluwate kaebtuste otsustamine hoolekande alal;

11) kõigi nende ülesannete täitmine, mis töö- ja hoolekandeminister hoolekande alal tema peale paneb.

O m a w a l i t s u s e k o m m i s j o n i k a a s a r u a n d j a **M. J u h k a m** (loeb):

„§ 183. Hoolekande osakonna juhatajale allub:

1) hoolekandeks määratud riiklikude waranduste ja kapitaalide walitsemine makswate seaduste ja töö- ja hoolekandeministri poolt antud juhtnööride järele;

2) töö- ja hoolekandeministrile ettepanekute tegemine hoolekandeaasutuste awamise wajaaduse üle;

3) töö- ja hoolekandeministri poolt tarwilikukstunnistatud hoolekandeaasutuste awamine ja korraldamine;

4) riigi poolt ülalpeetawate hoolekandeaasutuste teenijate ametissemääramine, peale asutuste juhatajate, keda minister määrab, ja nende teenijate, kelle ametissewõtmine asutuse põhikirja järele asutuse juhataja hooleks jäetud;

5) riigi poolt ülalpeetawatele hoolekandeaasutustele eelarwe piirides summade wäljaandmine;

6) riigi kulul ülalpeetawatesse hoolekandeaasutustesse hoolealuste wastuwõtmine, kui see nende asutuste põhikirjades teisiti ette nähtud ei ole, samuti ka nõdrameelsete paigutamine kas täielikule wõi osalisele riiklikule ülalpidamisele sellekohastesse asutustesse;

7) sama kõigi nende ülesannete täitmine, mis töö- ja hoolekandeminister hoolekande alal tema peale paneb.“

W a h e t ö ö k a i t s e j a o m a w a l i t s u s e k o m m i s j o n i e t t e p a n e k u t e w a h e l o n j ä r g m i n e : o m a w a l i t s u s e k o m m i s j o n o t s u s t a s k u s t u t a d a p u n k t I I , m i s n ä e b e t t e , e t h o o l e k a n d e o s a k o n n a j u h a t a j a l e a l l u b h o o l e k a n d e s e a d u s t e s e t t e n ä h t u d t o e t u s e j a a b i a n d m i s e o t s u s t a m i n e k u n n i 50.000 m a r g a n i ü h e k o r d s e l t j a 5.000 m a r g a n i i g a k u u l i s e l t . P ö h j u s e d o n n e e d , e t o m a w a l i t s u s e k o m m i s j o n i a r w a t e s l a n g e k s s e l l e g a s u u r o s a h o o l e k a n d e t o e t u s e t m i n i s t r i o t s u s t a m i s e a l t ä r a , s e s t ü h e k o r d s e d t o e t u s e d w ö i w a d k o r d u d a õ i g e t i h t i .

E d a s i o t s u s t a t i k u s t u t a d a p u n k t 8 - s a s „ k o r r a l d u s t e t e g e m i n e r i i g i , o m a w a l i t s u s t e j a e r a o r g a n i s a t s i o o n i d e p o o l t ü l a l p e e t a w a t e h o o l e k a n d e a a s u t u s t e j a s a m u t i k a o m a w a l i t s u s e a s u t u s t e t e g e w u s e r e w i d e e r i m i s e k s h o o l e k a n d e a l a l “. O m a w a l i t s u s e k o m m i s j o n o n a r w a m i s e l , e t o m a w a l i t s u s i r e w i d e e r i d a e i s a a j a e i p e a k ö i k m i n i s t e e r i u m i d , w a i d r e w i d e e r i m i n e p e a b k o o n d a t u d o l e m a s i s e m i n i s t e e r i u m i . A r u s a a d a w a l t k u t s u b s i s e m i n i s t e e r i u m i r e w i d e n t t a r b e k o r r a l k a a s a t e i s t e m i n i s t e e r i u m i d e e s i t a j a d . S a m a l s e i s u k o h a l a s u b k a s i s e m i n i s t e e r i u m . W a s t a s e l k o r r a l , k u i i g a m i n i s t e e r i u m w ö i k s k o r r a l d a d a r e w i d e e r i m i s i , w ö i k s t e k k i d a o l u k o r d , k u s ü h e l j a s a m a l p ä e w a l r e w i d e e r i k s i d m i t m e m i n i s t e e r i u m i e s i t a j a d k o r r a g a ü h t e j a s a m a a s u t u s t , m i s l o o m u l i k e i o l e . K ü l l l e i d i s a g a o m a w a l i t s u s e

kommisjon, et hoolekande nõunikud hoolekandeesutusi rewideerida wõiwad ja et see õigus neile jätta tuleb.

Samuti otsustati kustutada punkt 9-sa „omawalitsuse asutuste wahel hoolekande alal ettetulewate arusaamatuste lahendamise jne“. See õigus on tööhoolekandeministeeriumil nii-kui-nii selle seaduse piirides. Sellepärast on see punkt ülearune.

Edasi otsustati kustutada punkt 10-nes, mis on täitsa ülearune, sest selge on, et palwete otsustamine allub kahtlemata hoolekande osakonna juhatajale.

Kaebtuste otsustamise suhtes asus omawalitsuse komisjon seisukohale, et need tulewad lahendada administratiivkohtu korras.

J. Woiman (sd.): Omawalitsuse komisjoni ettepanekul kujuneks asi sarnaseks, et kõik wäiksemad otsused, mida harilikult ministeeriumis otsustab osakonna juhataja wõi temale alluwad ametnikud, läheksid ministrile otsustamiseks. See kuulub iseäranis punkt 10-da wäljajätmisesse ja samuti ka punkt 2-se wäljajätmisesse.

Kui tahetakse omawalitsuse komisjoni ettepanekul kõik wäiksed otsused ainult ministri otsustamisele anda, siis arwan mina, et see on liig suur töökuhamine ministri peale, et see asjale enesele kasuks oleks, seda ei wõi öelda. Kõigi nende wäikeste kaebuste ja summakeste otsustamiseks ministrilt luba küsida, see on minu arwates liig suur nõudmine, ja ei ole sugugi otstarbekohane. Parem on kui wäiksed asjad otsustab wastaw osakonna juhataja, kes on omal alal kompetent.

Mis puutub punkt 8-sse ja punkt 9-sse, siis peab ütleva, et siin läheb omawalitsuse komisjon oma rada edasi. Mis tähendab wõtta täielikult tööhoolekandeministeeriumi käest järewalwe ära ja anda siseministeeriumi kätte, selle peale olen juba § 181-se juures tähelpanu juhtinud ja nüüd kordan lühidalt seda, et kui tahetakse hoolekandeesutuste järewalwe anda siseministeeriumi kätte, siis wõime kindlad olla, et hoolekandeseadus ei wiida täielikult ellu nende põhimõtete järele, nagu seda hoolekandeseadus nõuab. Kui tahetakse, et hoolekandeseadus täielikult ellu ei wiida, siis muidugi hääletatakse omawalitsuse komis-

joni ettepaneku poolt, aga kui tahetakse, et hoolekandeseadus pannakse maksma nagu ta põhimõte näitab, siis ei saa omawalitsuse komisjoni ettepanekuga nõus olla.

O. Gustawson (is.): Mina leian, et omawalitsuse komisjon oma ettepanekutes küllalt järjekindel ei ole. Omawalitsuse komisjoni esitaja on waielnud üldse tööhoolekandeministeeriumi õiguse wastu järewalwet hoolekande alal teostada. Aga sama komisjoni poolt on esitatud § 180., mis Riigikogu poolt juba wastu wõetud, ja mis ütleb: „Kõrgemaks hoolekannet teostawaks, korraldawaks ja tema järele walwawaks asutuseks on tööhoolekandeministeerium“. Seisukoht on tunnustamist leidnud. Kui aga omawalitsuse komisjon sellest põhiprintsiibist ei taha teha wastawaid järeldusi, siis teeks see asja ainult segaseks. Kõik järgnewad paragrahwid, alates § 180. pretseeriwad tööhoolekandeministeeriumi kohustusi hoolekande järewalwe suhtes, neid jagades selle järgi, mis kuuluwad ministri ja mis hoolekande osakonna juhataja kompetentsi. Nüüd aga kardab omawalitsuse komisjon miskipärast awalikult öelda seda, mis härra Juhkam'igi seletuse järgi tarwilik. Härra Juhkam rõhutab, et järewalwet teostab siseministeerium. Aga sellejuures jääwad sama härra Juhkam'i tõenduse järgi ometi tööhoolekande nõunikudele rewideerimise õigused. Ma ei tea, missugustest kaalumistest lähtudes omawalitsuse komisjon ettepaneku teeb selle tunnustatawa õiguse nimetamist käesolewast paragrahwist wälja jätta. Ma arwan, et selgus siin siiski parem on, kui pime jaanalinnu poliitika. Härra Juhkam mööndab, et tööhoolekandeministeerium wõib teostada järewalwet. Aga kui arutati paragrahwi, mis kõneles tööhoolekandeministeeriumi kohustustest ses suhtes, siis tõmmati see härra Juhkam'i ettepanekul maha. Kui wastaw kohustus hoolekande osakonna juhataja suhtes ka käesolewast paragrahwist maha tõmmatakse, siis küsiks in ma, kelle kompetentsi siis järewalwe teostamine lõppude-lõpuks kuulub. Ma arwan, kui teatud põhimõte, mida härra Juhkam'igi iseenesest mõistetawaks loeb, tunnustamist on leidnud, siis tuleb see seaduses wäljendada, aga mitte maa ja taewa wahel jalutult rippuma jätta. Et tööhoolekandeministeeriumil peab olema

järelwalwe õigus kõigi hoolekandeaustuste suhtes, see on minu arwates sarnane aksioom, mille üle meil üldse waielda ei maksa. Kui härra Juhkam ütleb, et kooli ei wõi rewideerida haridusministeeriumi wastawad jõud, waid ainult wastawa omawalitsuse ja siseministeeriumi ametnikud — kuhu meie sel teel siis lõppude-lõpuks wälja jõuame? Järelwalwe administratiivmõttes ja sisuline ülewalwe, need on kaks iseasja. Wõtke teedeministeerium, haridusministeerium, kaubandus-tööstusministeerium jne., igauks neist teostab järelwalwet temale alluwa eriala üle, üldine järelwalwe aga administratiivmõttes kuulub muidugi siseministeeriumile. Sellest järelwalwest ei kõnele aga käesolew paragrahw mitte.

Töö - hoolekandeminister
Chr. Kaarna: Austatud Riigikogu liikmed! Nagu juba läinud korral ütlesin, wõib mõnesuguste omawalitsuse komisjoni seisukohtadega ja ettepanekutega ühineda ja ühel arwamisel olla, kuid mulle paistab ka selle paragrahwi juures, et omawalitsuse komisjon siiski kaugele on läinud. Kui seaduses üldse kõnet ei oleks sellest, missugused kohused hoolekande osakonna juhatajal on, kui sarnast paragrahwi seaduseelnõus üldse ei oleks, siis, wõib olla, ei tekiks erilisi raskusi. Nüüd aga, kui tahetakse siiski ära määrata hoolekande osakonna juhataja kohuseid ja nende äramääramisele on asutud, sellejuures aga peaaegu mitte midagi ära ei öelda, tekib kahtlus, kas hoolekande osakonna juhataja kõigest muust waba ei ole, kas ta ainult seda ei peaks teostama, mis seaduse wastawas paragrahwis ette nähtud. Mina jään oma endise seisukoha juurde, et töö-hoolekandeministeeriumil peab wõimalus olema hoolekandeaustusi, olgugi nad omawalitsuste wõi eraorganisatsioonide omad, rewideerida, ja sellepärast soowitan mina käesolewas paragrahwis alles jätta endine töökaitse komisjoni poolt esitatud punkt 8., mis ütleb nõnda: „korralduste tegemine riigi, omawalitsuste ja eraorganisatsioonide poolt ülalpeetawate hoolekandeaustuste tegewuse rewideerimiseks hoolekande alal“. Ma jätsin siit wälja sõnad „samuti ka omawalitsuse asutuste“, ja nüüd, minu arwates, peaks see ettepanek ka omawalitsuse komisjonile wastuwõetaw olema. Meie ei ole mõelnudki enda kätte tahta õigust

omawalitsuste tegewust üldises ulatuses rewideerida, küll aga on otstarbekohane, kui asutusele, kes kõrgemaks hoolekande keskkohaks on, õigus antakse hoolekandeaustusi rewideerida. Sellepärast teen ettepaneku, wõtta omawalitsuse komisjoni ettepanekusse wiimase punktina, nimelt punkt 8., see wastu, millest juba kõnelesin.

Juhataja **A. Jürman:** Tehtud on peale selle weel järgmine parandus rkl. Johanson'i poolt: wõtta omawalitsuse komisjoni poolt esitatud § 183. punkt 1. järele töökaitse komisjoni sama paragrahwi punkt II uue punktina järgmiselt: „1-a) hoolekandeseadustes ettenähtud toetuse ja abiandmise otsustamine kunni 50.000 margani ühekordselt ja 5.000 margani igakuuliselt“ ja edasi punkt 6. järele töökaitse komisjoni ettepaneku punkt 8., uue punktina järgmiselt: „6-a) korralduste tegemine riigi, omawalitsuste ja eraorganisatsioonide poolt ülalpeetawate hoolekandeaustuste, samuti ka omawalitsuse asutuste tegewuse rewideerimiseks hoolekande alal“. Tööhoolekandeministri ettepanek on ette kantud. Lõpusõna on kaasaruandjal.

Kaasaruandja **M. Juhkam:** Rkl. Woiman'i wastuwäidete peale pean tähendama, et hoolekande osakonna juhataja kohused, mis selles paragrahwis üles loetud ei ole, sellepärast weel ministri kätte ei pruugi minna, sest küsimuse, missugused õigused on ministril ja ministri abidel, peab ära määrama ministeeriumide korraldusseadus. (Wahelhüüe pahemalt poolt: Seda ei ole.) Kui seda ei ole, siis on meil praegu Wene ministeeriumide korraldusseadus, ja ei ole weel sellepärast ühegi ministeeriumi töö seisma jäänud.

Mis puutub weel kord järelwalwesse, ja rkl. Gustawson'i seletusesse, et omawalitsuse komisjon järjekindel ei ole, siis pean tähendama, et seaduseelnõuse on mõnda kohta küll sisse jäänud mõiste „järelwalwe“, kuid omawalitsuse komisjon otsustas märkida oma seletuskirjas, et seal mõista ei tule administratiiv järelwalwet, waid ülewalwet wõi walwet, ühe sõnaga — mitte järelwalwet, mida teostab siseministeerium.

Mis nüüd puutub tõendusse, et ka koolinõunikudel õigus on omawalitsusi rewideerida, siis on see ekslik. (W a -

helhüüe: Omawalitsuse koolisid.) See on õige. Aga ka omawalitsuse komisjoni ettepaneku järgi on hoolekande nõunikudel õigus hoolekandeadustusi rewideerida. Seisukohta aga, et omawalitsusi rewideeriks iga ministeerium, ei poolda ka siseministeerium, waid ta asub seisukohal, et järewalwe õigus on seaduse järele antud temale, mitte aga teistele ministeeriumidele. Siis weel leian, et üleارنة on ka ministri parandus, sellepärast, et § 190-as see ette nähtud on, mida parandus kätte saada tahab.

Juhataja A. Jürman: Lõpuseõna on aruandjal.

Aruandja L. Johanson: Mis puutub punkt 2-sse- siis see ei riiwa sugugi omawalitsuse huwisid, ja sellepärast peaks ka õieti neile, kes nüüd tahaksid olla omawalitsuse huwide kaitsjaks, ja sellepärast wõib olla omawalitsuse komisjoni ettepanekute poolt hääletawad, wastuwõetaw olema. Siin on ainult ära määratud osakonna juhataja ülesanded toetuse andmise alal, ja wististi on see ka täiesti otstarbekohane, kui täpsemalt need ülesanded ära märgitaks.

Mis puutub punkt 8-sse, siis on siin muuhulgas ette nähtud ka eraorganisatsioonide kohta korralduste tegemine jne. Eraorganisatsioonid aga töötawad ka riiklikkude toetustega, saawad õige suuri summasid riigilt, ja isesugune riiklik seisukoht peaks see olema, kui riik summaksid määrab, aga rewideerimise õigust ega korralduste tegemise õigust tal nende suhtes ei pea olema. Punkt 8-da kohta tegi härra minister Kaarna paranduse. Punkt 8. sel kujul, nagu ta siin seaduses, on ka walitsuse poolt esitatud. Minule kui aruandjale jääb see arusaamatuks, kumb siis õieti walitsuse ettepanek on. On tähelpanu selle peale juhitud, et walitsusel peaks küsimustes kindel seisukoht olema, et ta ei tohiks nii kindluseta esineda Riigikogule, waid peaks oma seisukohta kaitsma. Aga praegu on see harilik nähtus, et walitsus tuleb mitme seisukohaga komisjonis ja isegi Riigikogus, ja käesolewal juhtumisel on meil selleks jällegi väga kena näide. Muidugi kodukord seda ei takista, ja sellepärast on see lubatud, aga mis lubatud on, see ei tarwitse weel alati hea olla, ega tarwitse meie walitsuse autoriteeti tõsta. Muidugi mina kui komisjoni seisukoha

kaitsja, oleksin näinud parema meelega, kui walitsuse esitaja oma endisi seisukohti oleks kaitsnud wõi jälle walitsuse nimel oleks seletanud, et see seisukoht enam ei püsi walitsuses, ja sellepärast tullakse uue seisukohaga. Aga kui niisuguste kompromissidega tullakse, siis on see küll iseloomulik meie walitsuse kohta, kuid see ta tööd ka väga takistab ja teeb ka väga raskeks aru saada, mida walitsus õieti tahab.

Mis puutub punkt 9-sse, siis on siin muuhulgas ette nähtud ettepanekute tegemine ministrile abinõude tarwitusele wõtmise üle nende asutuste kohustamiseks hoolekandeseaduste täitmisel. Kui see punkt maha kustutakse, siis sellega tahetakse ära keelata hoolekande osakonna juhatajale, — kes muidugi asja tunneb paremini, kui minister seda tarwitseb tunda, sest tema on ikka püsiw ametnik, on ikka spetsialist omal alal, kuna ministrid wahelduwad ja poliitilised tegelased on, — esineda ettepanekutega, mingisugusele organisatsioonile, omawalitsuse asutusele, toetuse andmiseks. Isegi sarnast õigust ei taheta talle anda, ehk see küll oleks omawalitsuse huwides, kui osakonna juhataja sarnase ettepaneku teeks. Kui omawalitsuse komisjon selle wastu waidleb, siis wõiwad selleks ju omad põhjused olla, kuid omawalitsustele see tululik ja otstarbekohane ei tarwitse olla.

Mina toetan töökaitse komisjoni ettepanekut täies ulatuses ja pean juurde lisama, et töökaitse komisjon ei ole muudatusi ette wõtnud, waid on püsinud neil seisukohtadel, mida walitsus on üles seadnud, ja see paragrahw wastab sellel kujul täiesti walitsuse ettepanekule.

Juhataja A. Jürman: Parandused, mis tehtud omawalitsuse komisjoni § 183. juurde, on järgmised: rkl. Johanson'i poolt 1) wõtta uus punkt 1-a, töökaitse komisjoni ettepanekus punkt 2. 2) wõtta uus punkt 6-a, töökaitse komisjoni ettepanekus punkt 8. Ja kolmas parandus töö-hoolekandeministri poolt — wõtta juurde uus punkt 8. Ma panen need parandused selles järjekorras hääletamisele, nagu ette kandsin. Kõigepealt tuleb hääletamisele ettepanek, wõtta § 183-sse, mis on esitatud omawalitsuse komisjoni poolt, punkt 1-a — töökaitse komisjoni punkt 2-ne. (H ä ä l e t a t a k s e.) Ettepaneku poolt on 19 häält, wastu —

25, seega on ettepanek tagasi lükatud.

Nüüd tuleb teine parandus wõtta omawalitsuse komisjoni § 183-da juurde punkt 6-a — töökaitse komisjoni poolt esitatud sama paragrahwi punkt 8. (Hääletatakse.) Poolt on 22 häält, wastu — 25, seega on ettepanek tagasi lükatud. (Aruandja L. Johanson, Sedelitega!) Nõutakse sedelitega hääletamist.

Hääletamise tagajärjed on järgmised: ettepaneku poolt on 32 häält, wastu 32 — seega on ettepanek tagasi lükatud.

Asun kolmanda paranduse hääletamisele, wõtta omawalitsuse komisjoni § 183. juurde uus punkt 8., mida esitanud töö-hoolekandeminister. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu wõetud.

Asun § 183. kohta esitatud paralleel-ettepanekute hääletamisele. Hääletamisele tuleb § 183. omawalitsuse komisjoni poolt esitatud kujul ühes wastuwõetud parandusega. (Hääletatakse.) Hääletamisele tuleb § 183. töökaitse komisjoni poolt esitatud kujul. (Hääletatakse.) Kumbki ettepanek ei ole absoluutset enamust saanud, sellepärast asun teistkordsele hääletamisele „poolt“ ja „wastu“. Asun omawalitsuse komisjoni poolt esitatud § 183. hääletamisele. (Hääletatakse.) Asun töökaitse komisjoni poolt esitatud § 183. hääletamisele. (Hääletatakse.) Omawalitsuse komisjoni ettepaneku poolt on 38 häält, wastu 19, töökaitse komisjoni ettepaneku poolt on 21 häält, wastu 34 — seega on § 183. omawalitsuse komisjoni poolt esitatud kujul ühes juba wastuwõetud parandusega wastu wõetud.

Sõna on rkl. Johanson'il uue paragrahwi esitamiseks.

L. Johanson (sd.): Wastawalt arstideseltsi märgukirjale, mis nii hilja esitatud, et seda küsimust komisjonis enam otsustada ei saanud, esitan Riigikogule heakskiitmiseks järgmise paragrahwi: „§ 183-a. Eelmises (183) paragrahwis ülesloetud kohustused ja õigused kõigis neis asjus, mis käesolewa seaduse järgi terwishoiu peawalitsuse korraldusel teostatakse, on terwishoiu peawalitsuse juhatajal“.

Juhataja **A. Jürman**: Rkl. Jo-

hanson'i poolt on ettepanek wõtta uus paragrahw 183-a järgmiselt: „§ 183-a. Eelmises (183) paragrahwis ülesloetud kohustused ja õigused kõigis neis asjus, mis käesolewa seaduse järgi terwishoiu peawalitsuse korraldusel teostatakse, on terwishoiu peawalitsuse juhatajal“. (Hääletatakse.) § 183-a wastuwõtmise poolt on 20 häält, wastu 20 — seega on esitatud paragrahw tagasi lükatud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):

§ 184. Järelwalwet hoolekande tegevuse üle teostab töö- ja hoolekandeminister kas isiklikult wõi temale alluwate ametnikkude ja hoolekande osakonna kaudu.

Alalist järelwalwet teostawad hoolekande nõunikud.

Juhataja **A. Jürman**: Sõna on rkl. Johanson'il.

L. Johanson (sd.): Jällegi wastawalt arstide ühingu märgukirjale teen kaks ettepanekut: 1) wõtta 3. reas pärast sõnu „hoolekande osakonna“ sõnad „ja terwishoiu peawalitsuse“ ja 2) redigeerida II lõige järgmiselt: „Alalist järelwalwet teostawad hoolekande nõunikud, kellest üks peab olema wastawa arstliku ettevalmistusega“. Palun mõlemaid ettepanekuid eraldi hääletada.

K. Tamm (põl.): Teen ettepaneku § 184. wälja jätta lõpulause „Alalist järelwalwet teostawad hoolekande nõunikud“. See ei oleks meil põhjendatud. Meil ei ole wajadust niisugust instituuti looma hakata, kelle ulatus meil praegu teada ei ole, ja missugune instituut suuremas osas kultuurriikides puudub.

J. Woiman (sd.): Mina waidlen härra Tamm'e ettepaneku wastu. Kui härra Tamm püüab tõendada, et sarnast instituuti, nagu hoolekande nõunikud, kultuurriikides olemas ei ole, siis see ei wasta täiesti tõele. Hoolekande nõunikud, kuigi mitte selle nime all, on tingimata igas kultuurriigis olemas. Ja kui Teie arwate, et kultuurriikides sarnane hoolekandeseadus on kui meil, siis eksite. Neil on palju paremad hoolekandeseadused ja otse nendelt kultuurriikidelt on wõetudki eeskujuga meie hoolekandeseaduse kokkuseadmisel. Ja kui Teie arwate, et seal on hoolekande halwem, siis on see täiesti Teie oma eriarwamine. Meil ei pruugi minna praegust hoolekande korraldust

wõrdlema Lääne-Euroopa kultuurriikide hoolekandeseadustega.

Juhataja **A. Jürman**: Lõpuseõna on kaasaruanjal.

Kaasaruanja **M. Juhkam**: Riigikogu liikme Johanson'i paranduse kohta peab ütleva, et see ei ole wastu võetaw sel põhjusel, et ei saa ju hoolekandeseadus ära määrata terwishoiu peawalitsuse ülesandeid ja kohustusi. See seadus on isegi küllalt suur ja on karta, et selle teostamise juures on warsti waja täiendusi. Seega waewalt kas on otstarbekohane terwishoiu peawalitsuse ülesandeid siin üles lugeda. Omawalitsuse komisjoni nimel ei saa ka ühineda rkl. Tamm'e ettepanekuga.

Juhataja **A. Jürman**: Lõpuseõna on aruanjal.

Aruandja **L. Johanson**: Töökaitse komisjoni nimel ei saa ühineda ühegi ettepanekuga, kuigi minule isiklikult näib, et see osa ettepanekust, mis puudutab hoolekande nõunikke, nimelt, et hoolekande nõunikud peaksid olema wastawa arstliku ettevalmistusega, peaks wastu võetaw olema.

Ka teise ettepanekuga — teine osa wälja jätta, ei saa ma ühineda. Seal kõneldakse hoolekande nõunikudest, kes alalist järelwalwet teostawad, sarnane korraldus on juba loodud, ja meil on tegetsemas hoolekande nõunikud, ja neil on juba õige suur töowäli olemas. Senni ei ole weel häält kuuldawale tulnud, et hoolekande nõunikud tuleksid ära kaotada. Neid oli meil enne 3, nüüd on aga 2 ja nende ärakaotamisega wast kulude kokkuhoidmist kätte ei saada. Kui on ülesandeid, siis peawad ülesande täitmiseks wastawad ametnikud olema. Pealegi tegutsewad need juba, ja tuleksid nad ka edaspidi ametisse jätta.

Juhataja **A. Jürman**: § 184. juurde on parandused tehtud, mida järgmiselt hääletamisele panen. Esiteks rkl. Johanson'i kaks parandust, ja siis rkl. Tamm'e paranduse.

Esimene parandus on järgmine: „Wõtta § 184. kolmandas reas sõnade „hoolekande osakonna“ järele sõnad „ja terwishoiu peawalitsuse“. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek tagasi lükatud.

Hääletamisele tuleb teine parandus — redigeerida teine lõige järgmiselt: „Ala-

list järelwalwet teostawad hoolekande nõunikud, kellest üks peab olema wastawa arstliku ettevalmistusega“. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu võetud.

Hääletamisele tuleb rkl. Tamm'e ettepanek — kogu see lõige wälja jätta. (Hääletatakse.) Ettepanek on saanud poolt 22 häält, wastu 31, seega on ettepanek tagasi lükatud.

Hääletamisele tuleb § 184. sel kujul, nagu see parandusega muudetud. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 184. wastu võetud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):

§ 185. Järelwalwe teostamiseks hoolekande alal wõib töö- ja hoolekandeministeerium igal ajal omawalitsuse asutuste asjaajamist rewiderida ja neilt seletust nõuda. Omawalitsuse asutused on kohustatud tarwilikke teateid ja seletusi andma ning aktidega ja muude dokumentidega tutwunemist wõimaldama.

Kaasaruanja **M. Juhkam**: Omawalitsuse komisjoni nimel teen ettepaneku § 185. kustutada. Põhjendused kandsin ma ette Riigikogule juba eelmise paragrahwi aruandmisel.

Juhataja **A. Jürman**: Lõpuseõna ei tarwitata. (Hääletatakse.) § 185. poolt on 26 häält, wastu 26, seega tagasi lükatud. (Hüüded: Sedelitega!) Nõutakse sedelitega hääletamist. (Hääletatakse.) Hääletamise tagajärjed on järgmised: poolt on antud 30 häält, wastu 37, seega on § 185. tagasi lükatud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):

§ 186. Omawalitsuse asutuste seadusewastased otsused hoolekande alal paneb töö- ja hoolekandeministeerium seisma. Oma otsusest teatab ministeerium põhjendatud kujul sellele omawalitsuse asutusele, kelle otsus seisma pandud, asja uuesti läbikaalumiseks ja muutmiseks ettepanekut tehes. Otsuste seismapanemisest tuleb wastawale omawalitsuse asutusele teatada kahe nädala jooksul, sellest päewast arwates, millal need otsused ministeeriumile teatawaks said.

Jääb omawalitsuse asutus asja teistkordsel läbiwaatamisel oma endiste otsuste juurde, siis wõib ministeerium kahe

nädala jooksul peale uute otsuste kättesaamist nende otsuste vastu administratiivkohtu korras protesti tõsta.

Ministeeriumil on õigus omawalitsuse asutuste seadusvastaseid otsuseid seisma panna ja nende vastu administratiivkohtu korras protesti tõsta ka ilma, et ta neid otsuseid omawalitsuse organidele uueks läbiwaatamiseks tagasi saadaks.

Kaasarundja M. Juhkam: Teen ettepaneku § 186. kustutada.

Juhataja A. Jürman: (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 186. tagasi lükatud. (Aruandja L. Johanson: Palun ära lugedal) (Hääletatakse.) Häälid on antud poolt 19, vastu 27, seega on § 186. tagasi lükatud.

Aruandja L. Johanson (loeb): § 187. On omawalitsuse asutuse hoolekande tegewus korratu, siis pöörab ministeerium kõigepealt omawalitsuse asutuste poole ettepanekuga nähtawaltulnud puudusi kõrvaldada. Ei tee omawalitsuse asutus seda mitte, siis määrab töö- ja hoolekandeministeerium need kohustused kindlaks, mis omawalitsuse asutus käesolewa seaduse järgi täitma peab.

Kaasarundja M. Juhkam: Teen ettepaneku § 187. kustutada.

J. Woiman (sd.): Käesolew paragrahw räägib sellest, et kui omawalitsuse asutuse hoolekande tegewus ei ole mitte korrapärane, siis võib töö-hoolekandeministeerium samme astuda ja hoolekande teostamist rõõbastesse juhtida. Siseministeerium seda teha ei saa ja sellepärast oleks tõepoolest väga tarwilik, et oleks asutus, kes walwaks selle järele, et hoolekannet teostataks ja et ta selle seaduse põhimõtetele wastawalt läbi wiidaks. Kui ühtegi järewalwe asutust ei ole, ja kui omawalitsus hoolekande teostamiseks samme ei astu, siis teda ei saa ka sundida. Näiteks, kui omawalitsuse asutus wõi wallawalitsus ei wõta hoolekande alal wastawaid summasid celarwesse, siis ei saa teda selleks keegi kohustada. Siseministeeriumil seda õigust ei ole, ja tal ei ole ka ülewaadet, kuipalju hoolekandeleid on wallal wõi maakonnal, ja selle tõttu ei saa siseministeerium omawalitsuse asutust sundida wõi kohustada, et ta wõtaks wasta-

wad krediidid eelarwesse üles, kuna aga töö-hoolekandeministeeriumil on sellest täielik pilt wõi ülewaade, ja tema võib wastawa omawalitsuse tähelpanu selle peale juhtida ja nõuda, et wastawad krediidid eelarwesse üles wõetaks. Sellepärast on tingimata tarwilik, et see paragrahw käesolewasse seadusesse sisse wõetaks ja töö-hoolekandeministeeriumile wõimalus antaks järewalwet teostada.

Juhataja A. Jürman: Lõpu sõna on kaasarundjal.

Kaasarundja M. Juhkam: Ei taha olla õige, et siseministeerium ei saa sundida omawalitsusi hoolekannet teostama. Hoolekandeseadus määrab ära ülesanded, mis omawalitsuste peale lähewad. Seega saab, võib ja peab omawalitsusi sundima hoolekannet teostama just siseminister ja mitte teised ministrid. Ka on siseministril omawalitsuste eelarwete kohta selge pilt ja ülewaade, palju omawalitsused hoolekande peale määrata wõiwad. § 187. ei saa seadusesse jätta, sest et see tähendaks täielikku murrangut riigi ja omawalitsuste praeguses wahekorras ja paneks maksma sootu teised põhimõtted. § 187. annab õiguse töö-hoolekandeministeeriumile, see tähendab ministeeriumi ametnikkudele, määrata kindlaks need kohustused, mis käesolewa seaduse järgi omawalitsuste peale pannakse. Mis see tähendab? See tähendab, et sajatuhandelised ja miljonilised summad wõidakse omawalitsustele ette kirjutada, mida aga omawalitsused kanda ei suuda, ja mis nende eelarwettesse vastu wõetud ei ole. Kui Riigikogu liige härra Woiman leiab, et see paragrahw ilmtingimata vastu wõtta tuleb, siis leidis omawalitsuse komisjon, et see paragrahw üks niisugustest on, mis tingimata kustutada tuleb.

Juhataja A. Jürman: Lõpu sõna on arundjal.

Aruandja L. Johanson: Selle paragrahwi juures tuleb jällegi väga terawalt ilmsiks see wastolu, mida on loonud omawalitsuse komisjon oma ettepanekuga. Selles seaduses on vastu wõetud, et kõrgem hoolekannet teostaw asutus on töö-hoolekandeministeerium. Kui aga kõik paragrahwid maha kustutada, mille järele hoolekande järewalwe töö-hoolekandeministeeriumile kuulub,

siis muutub töö-hoolekandeministeerium siseministeeriumile alluvaks asutuseks. Nähtavasti siiapoole tüüriwad ka omawalitsuse komisjoni ettepanekud. Töö-hoolekandeministeeriumile peaks üldiselt alluma hoolekandesummade tarwitamise korralikkuse järelwalwe, tema eelarwe järele määratakse summad. Ma arwan, et sarnased ettepanekud ei sünni mitte kokkuhoidmise, wõi mingisuguse lihtsustamise seisukohalt, waid siin on tegemist mingisuguse seisukohaga, et just siseministeerium peab see asutus olema, kes järelwalwet teostab. Kas see tarwilik ja otstarbekohane, selleks põhjendusi ette ei tooda. See on idee ja seda ideed katsutakse nüüd ellu wiia, sealjuures ei küsita, kas ta kahju wõi kasu toob. Kuid hoolekande küsimusele meie riigis annab see väga raske ja väga tuntawa hoobi. kui § 187. tagasi lükatakse, sest wõib juhtuda nii, et töö-hoolekandeministeerium annab teatawad summad wälja, kuid järelwalwet nende summade tarwitamise üle ta täita ei saa. Mõned asutused peab omawalitsus täitsa riigi rahaga ülewal, — töö-hoolekandeministeeriumilt saadud summadest, kuid töö-hoolekandeministeeriumile ei taheta isegi seda õigust anda, et ta wõib omalt poolt nende puuduste peale tähelpanu juhtida, mis nendes asutustes hoolekande teostamise juures nähtawale tulewad. Kui töö-hoolekandeministeeriumile kantakse ette kõrwalkaldumiste üle hoolekande teostamise alal, siis jääb ministril wõimalus nende kõrwaldamiseks sammusid astuda siseministeeriumi kaudu, kuhu tal kirjutada tuleb. Wõiks isegi ettepaneku juurde lisada, et need kirjad käiwad margimaksu alla, wälja minnes sellest seisukohast, et riik sellest ka teatud kasu saab. Muud õigust ega muud ülesannet hoolekandeministeeriumil pole, kui ta wõib siseministeeriumile kaewata, teisele asutusele, kes hoolekande küsimuses wõõras on. Wõib olla on sellel oma tendents, ja seda tendentsi saawutatakse, aga hoolekande korraldus wisatakse meil seega nii segi, et isegi need, kes praegu selle ettepaneku poolt hääletawad, pärast aru saawad, et meil hoolekanne väga halvasti on korraldatud.

Juhataja A. Jürman: Omawalitsuse komisjoni ettepanek on puhteltaw ja sellepärast eraldi hääletamisele ei tule. Panen hääletamisele § 187. (Hää-

letatakse.) § 187. poolt on 27 häält, wastu — 26. Nõutakse sedelitega hääletamist. (Hääletatakse.) Hääletamise tagajärjed on järgmised: poolt — 27 häält, wastu 34 häält, 1 erapooletu, seega on § 187. tagasi lükatud.

Aruandja L. Johanson (loeb):

§ 188. Tõrgub omawalitsuse asutuse eelmise paragrahwi korras kindlaksmääratud kohustusi täitmast wõi asub ta oma otsuste täitmisele, mille täitmine ministeeriumi poolt seisma pandud, on ministeerium õigustatud administratiivkohtu korras nõudmist awaldama, et omawalitsuse asutust kohustataks oma ülesandeid täitma ehk otsuste täitmist seisma panema. Eriti wõib sel teel ka omawalitsuse asutusi kohustada tarwilikke wäljaminekuid hoolekande alal eelarwesse üles wõtma wõi eelarwest kustutama.

Kaasaruandja M. Juhkam: Omawalitsuse komisjoni nimel teen ettepaneku § 188. kustutada.

Juhataja A. Jürman: Lõp sõna on aruandjal.

Aruandja L. Johanson: Mina leian, et selle paragrahwi kustutamisega pannakse hoolekanne väga kõikuwale pinnale, ja siis wõiwad nii kurwad nähtused esile tulla, nagu mõnes linnas on juba ilmsiks tulnud. Kui tahetakse omawalitsuse wäljaminekuid kärpida, siis nagu otse meeleafalduslikult tõmmatakse eestkätt hoolekandesummad maha. Kui meil aga hoolekandeseaduses on ka hoolekande kohustus, siis ei jää see ainult paljaks sisuta sõnaks, waid seda hoolekannet teostatakse ka, ja omawalitsused, kes õige mitmesuguste inimeste juhtida on, täidawad kohustusi, mis seadus ette näeb. Selleks on ka § 188. tarwilik.

Juhataja A. Jürman: Fakti- seks märkuseks on sõna rkl. Juhkam'il.

M. Juhkam (töer.): § 188. tuleb juba sellepärast kustutada, et ta toetub eelmise paragrahwi peale, mis maha kustutatud, nii et tema juba sisuliselt seadusesse ei mahu.

Juhataja A. Jürman: Panen § 188. hääletamisele. (Hääletatakse.) § 188. poolt on 21 häält, wastu 29, seega on § 188. tagasi lüka-

tud. Et koosolek üle kahe tunni kestnud on, kuulutan weerandtunnilise waheaja.

Waheaeg algab kell 7 õhtul.

Pärast waheaega jätkub koosolek kell 7.25 min.

Koosolekut juhatab abiesimees **A. Jürman**.

Sekretäri kohal abisekretäär **J. Piiskar**.

Juhataja **A. Jürman**: Riigikogu koosolek kestab edasi.

Aruandja **L. Johanson** (loeb): § 189. Leiab töö- ja hoolekandeministeerium tarwiliku olewat omawalitsuse walitud ametnikke wastutusele wõtta, siis pöörab tema sellekohase ettepanekuga siseministeeriumi poole.

Kaasaruandja **M. Juhkam**: Teen ettepaneku paragrahw kustutada, sest töö-hoolekandeministril tuleb nii-kui-nii sarnane ettepanek teha.

Juhataja **A. Jürman**: (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 189. tagasi lükatud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb): § 190. Hoolekande nõunikudel on õigus alati igasuguseid hoolekandeesutusi ja ametkohti nende tegewusega tutvunemiseks üle waadata ja omal algatusel, kui ka antud ettekirjutuste põhjal nendes rewideerimisi toime panna, niisama perekondadesse paigutatud hoolealuseid kui ka hoolekannet palujaid nende kodus waatamas käia. Rewideerimise üle seatakse protokoll kokku, kuna järelwaatamiste üle sellekohasesse raamatusse märkused tehakse. Rewideerimiste tagajärgedest teatawad hoolekande nõunikud ajawiitmata sellele ametkonnale wõi organisatsioonile, kes rewideeritud asutust ülal peab.

Kaasaruandja **M. Juhkam**: Teen ettepaneku § 190. täiendada järgmise uue lõikega: „Omawalitsuste poolt ülewalpeetawate hoolekandeesutuste ülewaatamine ja rewideerimine peab sündima nende omawalitsuste teadmisel“.

Juhataja **A. Jürman**: Lõp sõna on aruandjal.

Aruandja **L. Johanson**: Töökaitse komisjoni nimel ei saa mina selle

parandusega ühineda, sest wahel pole soowitaw, et emme teatatakse, kui asutusesse sisse minnakse.

Juhataja **A. Jürman**: Omawalitsuse komisjoni poolt on tehtud ettepanek § 190. täiendada uue lõikega: „Omawalitsuste poolt ülewalpeetawate hoolekandeesutuste ülewaatamine ja rewideerimine peab sündima nende omawalitsuste teadmisel“.

(Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on omawalitsuse komisjoni parandus wastu wõetud. (Aruandja **L. Johanson**: Palun ära lugeda!) Soowitakse hääle lugemist — hääletan uuesti. (Hääletatakse.) Paranduse poolt on 22 häält, wastu — 14, seega on parandus wastu wõetud.

Panen § 190. hääletamisele ühes wastuwõetud parandustega. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 190. wastu wõetud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb): § 191. Hoolekande nõunikud on kohustatud igale hoolekandeametile ja hoolekande alal tegutsewale organisatsioonile, niisama ka hoolekandeesutuste juhatajatele nõu ja juhatust andma hoolekandeesutuste ja üldse hoolekande otsarbekohase korraldamise üle. Tarwiduse korral wõib hoolekande nõunikku sellekohaste juhatuste saamiseks koha peale kutsuda, kui küsimust muidu lahendada wõimalik ei ole.

Kaasaruandja **M. Juhkam**: Panen ette § 191. wastu wõtta järgmiselt: „§ 191. Hoolekande nõunikud on kohustatud igale hoolekandeesutusele ja hoolekande alal tegutsewale organisatsioonile nõu ja juhatust andma hoolekandeesutuste ja üldse hoolekande otsarbekohase korraldamise üle. Tarwiduse korral wõib hoolekande nõunikku sellekohaste juhatuste saamiseks koha peale kutsuda“.

Parandused on rohkem redaktsioonilised kui sisulised ja on tehtud wastawalt Riigikogu poolt warem wastuwõetud parandustele. Töökaitse komisjoni redaktsioon kõneleb, et hoolekande nõunikud on kohustatud nõu andma ka hoolekandeesutuste juhatajatele. See on liigne tähendus. On arusaadaw, et kui nad on kohustatud nõu andma igale hoolekandeesutusele ja hoolekande alal te-

gutsewatele organisatsioonidele, siis käib see arusaadawalt ka hoolekandeesutuste juhatajate kohta. Lõpuks on omawalitsuse komisjoni ettepanekus wiimasel lauses kustutada sõnad: „kui küsimust muidu võimalik lahendada ei ole.“ Töökaitse komisjoni redaktsiooni järele on asi nii, et hoolekande nõunikku võib ainult siis koha peale kutsuda, kui küsimust muidu võimalik lahendada ei ole. On raske otsustada kas küsimust on võimalik ilma temata lahendada või mitte. Kui hoolekande nõuniku väljakutsumine soowitaw on, siis on arusaadaw, et nende küsimuste jaoks, mida koha peal lahendada ei saa või mille kohta arwatakse, et neid lahendada ei saa, ei ole sunduslik hoolekande nõunikku kohale kutsuda kui arwatakse, et küsimus vähema tähtsusega. Iseasi on, et õigus on neid kutsuda ja iseasi on neile kohustus peale panna välja sõita.

J. Woiman (sd.): Need parandused, mida omawalitsuse komisjoni aruandja ütles redaktsioonilises mõttes tehtud olewat, ei ole minu arwates siiski redaktsioonilised parandused, kui siin välja jätakse, et hoolekande nõunik ei ole kohustatud hoolekandeesutuste juhatajatele nõu andma. Omawalitsuse komisjoni aruandja tähendas, et see olewat iseenesest mõistetaw. Kui seaduses on üles loetud hoolekande nõuniku kohused, mille hulgas ka tähendatud, et ta hoolekandeesutuse juhatajale on kohustatud nõu andma ja kui omawalitsuse komisjon teeb ettepaneku need sõnad välja jätta, siis tuleb välja, nagu pooldaks omawalitsuse komisjon seda seisukohta, et hoolekande nõunik ei ole kohustatud hoolekandeesutuse juhatajale nõu andma. Seda parandust ei või mitte redaktsiooniliseks pidada. Need sõnad, kui nad sisse jääwad, ei tee redaktsioonilises mõttes halba waid selguse mõttes on nad tingimata tarwilikud, wastasel korral võib juhtuda, et hoolekande nõunik waatab küll hoolekandeesutuse üle, kuid ei anna mingisugust juhatus ja põhjendab selle peale, et ta ei ole kohustatud nõu või juhatus andma, teeb waid wastawad märkused ja mõnesugused korraldused, mis muidu juhatuseandmisega palju otstarbekohasemalt lahendada võiks. Selles mõttes, et hoolekande nõuniku tegewus lähemalt määratud oleks, soowitaksin need sõnad sisse jätta.

Juhataja A. Jürman: Lõpusõna on kaasaruandjal.

Kaasaruandja M. Juhkam: Ma pean jälle alla kriipsutama nähtust, mis warengi on kordunud rkl. Woiman'i poolt — see on ebatäpsus. Ma ei öelnud, et parandus on ainult redaktsiooniline, waid et parandus on rohkem redaktsiooniline kui sisuline.

Juhataja A. Jürman: Panen paralleel-hääletamisele ettepanekud § 191 kohta. Esiteks panen hääletamisele § 191 omawalitsuse komisjoni poolt esitatud kujul. (Hääletatakse.) Hääletamisele tuleb § 191 töökaitse komisjoni redaktsioonis. (Hääletatakse.) Kuna kumbki ettepanek absoluutset enamust ei ole saanud, tulewad mõlemad ettepanekud hääletamisele „poolt“ ja „wastu“. Hääletamisele tuleb omawalitsuse komisjoni ettepanek. (Hääletatakse.) Hääletamisele tuleb töökaitse komisjoni ettepanek. (Hääletatakse.) Omawalitsuse komisjoni ettepaneku poolt on 25 häält, wastu 20; töökaitse komisjoni ettepaneku poolt on antud 21 häält, wastu 28, seega on § 191 wastu võetud omawalitsuse komisjoni poolt esitatud kujul.

Aruandja L. Johanson (loeb): § 192. Kui hoolekande nõunik hoolekandeseaduste rikkumist leiab, juhib tema wastawa asutuse tähelpanu selle peale ja määrab tähtaja, mil seaduserikkumine kõrwaldatud või seadusenõue täidetud peab saama.

Kaasaruandja M. Juhkam: Teen ettepaneku § 192 kustutada. Põhjused on järgmised. Kas teataw nähtus, mida hoolekande nõunik seaduserikkumiseks peab, iseenesest seaduserikkumine on või mitte, on waieldaw küsimus, mida meie seaduste kohaselt otsustama peab kohus. Kui aga § 192 wastu võetakse töökaitse komisjoni redaktsioonis, siis läheks küsimuste otsustamine täitsa töö-hoolekandeministeeriumi wõimkonda.

Juhataja A. Jürman: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja L. Johanson: Ma oleksin weel sellest aru saanud, kui oleks ettepanek tehtud selle paragrahwi lõpp ära jätta, mis määrab tähtaja, millal peab seaduserikkumine kõrwaldatama või

seaduse määrus täidetama. Kui aga ettepanek tehakse välja jätta terve paragrahw, ka see osa, kus räägitakse, et kui hoolekande nõunik seaduserikkumist leiab, siis juhib tema wastawa asutuse tähelpanu selle peale, siis jääks õieti küsimuseks, milleks see hoolekande nõunik rewideerimisi toime paneb, kui talt ei nõuta, et ta wastawate asutuste tähelpanu seaduserikkumiste peale juhiks. Kuid muidugi on mahakustutamisel omad motiivid ja siit tulewad tarwilikud järeldused teha, see tähendab, kui hoolekande nõunik seaduserikkumise leiab, siis peab ta seda waikselt omale pidama ja ei tarvitse selles asjas pöörata wastawa asutuse poole. Muidugi, kui sarnased tingimused luuakse, siis saab küsitawaks, kas meil üldse hoolekande nõunikke tarwis on. Nõnda hakkame meie juba lähenema sellele seisukohale, et hoolekande nõunikud tuleksid maha kustutada. Mina arwan, et selle läbi ainult seaduse täitmist edendatakse, kui paragrahw sel kujul wastu wõetakse, nagu töökaitse komisjon on esitanud, ja nagu ta ka Wabariigi Walitsuse eelnõus oli.

Juhataja A. Jürman: Faktiilseks märkuseks on sõna rkl. Juhkam'il.

M. Juhkam (töer.): Kui paragrahw kustutatakse, siis ei saa sellest kuidagi järeldada, et hoolekande nõunik waikima peab seaduserikkumistest, wõi et ta kohustatud ei ole sellele tähelpanu juhtima. Selle ta kohuse määravad ära juba teised seadused.

Juhataja A. Jürman: Faktiilseks märkuseks on sõna rkl. Johanson'il.

L. Johanson (sd.): Kui maha kustutatakse paragrahw, siis wõib kindlasti, kui motiive, mis ette toodi, arwesse wõtta, sarnaseid järeldusi teha, mida mina teinud olen. Neid kohustusi, mis selles seaduses ette nähtud, ei ole ette nähtud teistes seadustes, ei siseministeeriumi seadustes, ega üheski teises.

Juhataja A. Jürman: Omawalitsuse komisjoni ettepanek kui puht eitaw, ei tule eriti hääletamisele. (Hääletatakse.) § 192 poolt on antud 26 häält, wastu 25, seega on § 192 wastu wõetud. (M. Laarman, põl.: Sedelitega!) (Hääletatakse.)

Hääletamise tagajärjed on järgmised: ettepaneku poolt on 27 häält, wastu — 31, seega on § 192 tagasi lükatud.

Aruandja L. Johanson (loeb): § 193. Kui määratud tähtjaks seaduse nõue täitmist ei leia wõi seaduserikkumine kõrwaldatud ei ole, teatab hoolekande nõunik sellest hoolekande osakonna juhatajale, kes asjale käesolewa seaduse §§ 186—189 näidatud käigu annab.

Kaasarandja M. Juhkam: Teen ettepaneku käesolew paragrahw kustutada. Põhjendused on needsamad, mida ette kandsin eelmise paragrahwi juures. Peale selle on see paragrahw ka konstruktiivselt wastuwõtmatu, sest paragrahwid, millest räägib käesolew paragrahw, on suuremalt osalt kustutatud, nimelt §§ 185—189.

Juhataja A. Jürman: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja L. Johanson: Komisjoni nimel ei saa ma selle ettepanekuga ühineda, kuigi § 192, mis õieti asjaajamist lihtsustas, maha kustutati. § 192 oli niisugune, mille järele wõimalus oli tähtaegu kindlaks määrata selleks, et wead ja puudused kõrwaldada, kuna nüüd, kus ta maha kustutatud, tuleb siin wastawaid järeldusi teha. Muidugi, kas see omawalitsuste huwide kohane on, see on omawalitsuse komisjoni asi.

§ 193 peaks sel kujul, nagu ta praegu esitatud on, wastu wõetama. Ka siis, kui § 192 maha kustutatud, on wõimalik mõnesuguseid tähtaegu määrata selleks, et kui seaduserikkumised otsekohe ei sisalda kuritegewuse tundemärke, neid kõrwaldada wõiks ilma prokurööri poole pööramata.

Mis puutub sellesse, et teatud paragrahwid ei ole eelmistele wastawad, siis on sarnaseid redaktsioonilisi parandusi wõimalik teha ka siis, kui meie paragrahwi ei kustuta.

Juhataja A. Jürman: Faktiilseks märkuseks on sõna rkl. Juhkam'il.

M. Juhkam (töer.): Töökaitse komisjoni poolt esitatud seaduseelnõus ega seletuskirjas ei räägita sõnagi sellest, et käesolew seadus kuidagi muudaks kriminaal seadusi. Ja kui nii, siis kas see paragrahw sisse jätta wõi kustutada, küsi-

must, missugused seaduserikkumised al-
luwad prokuröörile, ei lahenda käesolew
seadus.

Juhataja **A. Jürman**: Omawa-
litsuse komisjoni ettepanek — § 193
välja jätta, ei tule eraldi hääletamisele.
Hääletamisele tuleb § 193 töökaitse kom-
misjoni poolt esitatud kujul. (Hääle-
tatakse.) Paragrahwi poolt on 22
häält, wastu 26 häält, seega on ot-
sustatud § 193 välja jätta.

Aruandja **L. Johanson** kan-
nab ette ja nähtawa enamuse-
ga wõetakse wastu § 194.

B. Hoolekande nõukogu.

§ 194. Töö- ja hoolekandeministee-
riumi juures asub üleriiklik hoolekande
nõukogu.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):

§ 195. Hoolekande nõukogu esimeheks
on töö- ja hoolekandeminister. Tema
liikmeteks on hoolekande osakonna juha-
taja, kes ka ühtlasi esimehe abiks on, üks
hoolekande nõunik, terwishoiu peawalit-
suse juhataja, üks haridusministeeriumi,
kohtuministeeriumi ja siseministeeriumi
esitaja, kolm linnade, kolm maakonnawa-
litsuste, üks alewite ja üks waldade esi-
taja, keda kutsub kolmeks aastaks töö-
ja hoolekandeminister tema poolt kind-
laksmääratud järjekorras.

Kaasaruandja **M. Juhkam**:

Teen ettepaneku wõtta § 195 järgmiselt:
„§ 195. Hoolekande nõukogu esimehe-
ks on töö- ja hoolekandeminister. Tema
liikmeteks on hoolekande osakonna juha-
taja, kes ka ühtlasi esimehe abiks on, üks
hoolekande nõunik, terwishoiu peawalit-
suse juhataja, üks haridusministeeriumi,
kohtuministeeriumi ja siseministeeriumi
esitaja, kolm linnade kolm maakonnawa-
litsuste, üks alewite ja üks waldade esi-
taja, keda waliwad omawalitsuste liidud.
Nende liitude puudumisel kutsub omawa-
litsuste esitajad töö- ja hoolekandemi-
nister.“

Lahkumineku kahe komisjoni ette-
paneku wahel seisawad selles, et töö-
kaitse komisjoni ettepaneku järele kut-
sub omawalitsuse esitajad töö-hoolekan-
deminister, omawalitsuse komisjoni et-
tepaneku järele — walitakse esitajad
omawalitsuste liitude poolt. Juhtumistel,
kui neid liitusid ei ole, kutsub esitajad

töö- hoolekandeminister. Omawalitsuse
komisjoni põhjendas oma ettepanekut
sellega, et walik ministeeriumis wõib olla
sihilik, kuna aga siis, kui esitajad wali-
wad omawalitsuste liidud, ei wõi olla
kahtlust, et esitajad omawalitsuste taht-
misele wastawad.

Teine lahkumineku seisab selles, et
§ 195. järele kutsub töö-hoolekandeminis-
ter need esitajad kolmeks aastaks. Oma-
walitsuste seaduste järele ei saa omawa-
litsused esitajaid walida pikema aja peale,
kui omawalitsusesituskogud walitud on.
Töökaitse komisjoni ettepaneku järele
wõiks näiteks töö- hoolekandeminister
kutsuda esitajaid linnawolikogust just
enne linnawalimisi kolmeks aastaks, mis
ei oleks loomulik. Sest pärast walimisi
wõib pilt sootu teistsuguseks kujuneda.
Omawalitsuse komisjoni ettepaneku
järele aga walitakse omawalitsuste esi-
tajad wiimaste wolituste kestuseni.

Juhataja **A. Jürman**: Töökaitse
komisjoni aruandja lõpusõna ei tarwita.

§ 195 kohta on esitatud kaks ettepa-
neku: omawalitsuse komisjoni ja töö-
kaitse komisjoni poolt. Panen ettepa-
nekud paralleel-hääletamisele.

Hääletamisele tuleb § 195. omawalit-
suse komisjoni poolt esitatud kujul.
(Hääletatakse.)

Hääletamisele tuleb § 195. töökaitse
komisjoni poolt esitatud kujul. (Hää-
letatakse.) Kumbki ettepanek ei ole
absoluutset enamust saanud. § 195 tuleb
hääletamisele „poolt“ ja „wastu“. Hää-
letamisele tuleb § 195 omawalitsuse kom-
misjoni poolt esitatud redaktsioonis.
(Hääletatakse.) Hääletamisele tu-
leb töökaitse komisjoni poolt esitatud
§ 195. (Hääletatakse.) Hääletamise
tagajärjed on järgmised: omawalitsuse
komisjoni poolt esitatud § 195. poolt on
28 häält, wastu 22; töökaitse komisjoni
poolt esitatud § 195. poolt on häält 23,
wastu 27; — seega on § 195 wastu
wõetud omawalitsuse kom-
misjoni poolt esitatud redakt-
sioonis.

Aruandja **L. Johanson** kan-
nab ette ja nähtawa enamuse-
ga wõetakse wastu § 196.

§ 196. Töö- ja hoolekandeministril ja
hoolekande nõukogul on õigus wastawate
organisatsioonide esitajaid ja teisi asja-
tundjaid isikuid hoolekande nõukogu

koosolekutest sõnaõigusega osa wõtma kutsuda.

Aruandja L. Johanson (loeb):
§ 197. Hoolekande nõukogu:

1) selgitab üldisi hoolekande tarwusi, põhimõtteid ja sihtjoone ja arutab tähtsamaid üldisi hoolekande küsimusi;

2) waatab läbi üleriikliku hoolekande kawa, teeb soowiawaldusi ja otsib abinõusid hoolekande tegewuse ühtlustamiseks;

3) astub samme riigi, omawalitsuste ja eraorganisatsioonide hoolekande tegewuse kooskõlla wiimiseks;

4) teeb ettepanekuid töö- ja hoolekandeministeeriumile hoolekandeseaduste muutmise ja täiendamise kohta;

5) waatab läbi hoolekande alal uued hoolekandesse puutuvad seaduseelnõud, mida töö- ja hoolekandeminister temale arwamise awaldamiseks ette paneb;

6) arutab abiandmise määrusi puudustkannatajatele lasterikastele perekondadele;

7) teeb ettepanekuid riigi poolt omawalitsustele ja eraorganisatsioonidele määratud hoolekande summade jaotamise üle.

8) arutab kõiki neid küsimusi, mida töö- ja hoolekandeminister tarwilikuks leiab temale seisukoha wõtmiseks anda;

9) otsustab käesolewa seaduse §§ 3, 68, 72, 74, 95 ja 100 näidatud küsimusi.

Kaasaruandja M. Juhkam: Omawalitsuse komisjon teeb ettepaneku § 197. punkt 9 wõtta järgmiselt: „9) otsustab käesolewa seaduse §§ 3., 68., 72., 95. ja 100. näidatud küsimusi.“ Tähendab omawalitsuse komisjon teeb ettepaneku kustutada § 74. Parandus on tingitud sellest, et Riigikogu wõttis wastu § 74. teises redaktsioonis.

Juhataja A. Jürman: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja L. Johanson: Ei tarwita.

Juhataja A. Jürman: Omawalitsuse komisjoni poolt on tehtud parandus § 197. kohta. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on parandus wastu wõetud. Hääletamisele tuleb § 197 ühes parandusega. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 197 wastu wõetud.

Aruandja L. Johanson kannab ette ja eraldi hääletamisel wõetakse wastu nähtawa enamusega §§ 198—200.

§ 198. Hoolekande nõukogu otsused kinnitatakse ja wiiakse täide töö- ja hoolekandeministri korralduste ja määrustega.

§ 199. Hoolekande nõukogu korralised koosolekud on üks kord aastas, erakorralised töö- ja hoolekandeministri äranägemisel.

§ 200. Hoolekande nõukogu liikmed, kes väljaspool Tallinat on, saavad hoolekande nõukogu koosolekutest osa wõtmise eest päewa- ja sõiduraha töö- ja hoolekandeministeeriumi eelarwe järele.

Aruandja L. Johanson (loeb):

D. Omawalitsuse asutused.

§ 201. Ühiskondlikku hoolekannet kohtadel teostawad linna, maakonna, alewi ja walla omawalitsused, kelle läbi töö- ja hoolekandeministeerium kohtadel tegutseb.

Kaasaruandja M. Juhkam: Teen ettepaneku § 201 wõtta järgmiselt: „§ 201. Hoolekannet kohtadel teostawad linna, maakonna, alewi ja walla omawalitsused.“

Juhataja A. Jürman: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja L. Johanson: Ei tarwita.

Juhataja A. Jürman: Panen ettepanekud § 201 kohta paralleel-hääletamisele. Hääletamisele tuleb § 201 omawalitsuse komisjoni poolt esitatud redaktsioonis. (Hääletatakse.) Hääletamisele tuleb § 201 töökaitse komisjoni poolt esitatud redaktsioonis. (Hääletatakse.) Kumbki ettepanek ei ole absoluutset enamust saanud, seega tulewad nad hääletamisele „poolt“ ja „wastu“. Hääletamisele tuleb § 201 omawalitsuse komisjoni poolt esitatud kujul. (Hääletatakse.) Hääletamisele tuleb töökaitse komisjoni poolt esitatud § 201. (Hääletatakse.) Hääletamise tagajärjed on järgmised: omawalitsuse komisjoni poolt esitatud § 201 poolt on 29 häält, wastu 20 häält, töökaitse komisjoni poolt esitatud § 201 on saanud häält poolt 21, wastu 28, seega on § 201 wastu wõetud omawalitsuse

kommisjoni poolt esitatud redaktsioonis. Sõna on rkl. Juhkam'il.

M. Juhkam (töer.): Teen ettepaneku wõtta seadusesse uus paragrahw:

„§ 201-a. Kohalikud omawalitsuse asutused on kohustatud wälja töötama oma alluwa piirkonna kohta üldise ja iga-aastase hoolekande kawa ja selle esitama: walla ja alewi omawalitsused — maakonnawalitsusele, maakonna ja linna-omawalitsused — töö- ja hoolekandeministeeriumile.

Üldise ja iga-aastase üleriikliku hoolekande kawa seab kokku töö- ja hoolekandeministeerium.“

Juhataja **A. Jürman**: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **L. Johanson**: Ei tarwita.

Juhataja **A. Jürman**: (Hääletataakse.) Nähtawa enamusega on § 201-a wastu wõetud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):

§ 202. Linnawolikogu ülesanneteks on:

1) linna hoolekande kawa, eelarwete ja aruannete kinnitamine;

2) hoolekandeaasutuste ellukutsumise, laiendamise, ümberehitamise, liikumata waranduse omandamise küsimuste otsustamine;

3) palwete awaldamine töö- ja hoolekandeministeeriumile riikliku toetuse saamiseks hoolekande otstarweteks;

4) hoolekandeaasutuste ja ametkonna teenijate koosseisude kinnitamine;

5) hoolekande alal tegutsewatele eraorganisatsioonidele toetuse määramine;

6) linna hoolekande komisjoni tegewuse järele walwamine ja temale juhtnõõride andmine;

7) kõigi nende hoolekande küsimuste otsustamine, mis seaduse järele omawalitsuse asutuste wõimkonda antud ja mida linnawolikogu oma otsustamisele wõtab.

Kaasaruandja **M. Juhkam** (loeb):

§ 202! Linnawolikogu ülesanneteks on:

1) Linna hoolekande kawa, eelarwete ja aruannete kinnitamine;

2) hoolekandeaasutuste ellukutsumise, laiendamise, ümberehitamise, liikumata waranduse omandamise küsimuste otsus-

tamine ja hoolekandeaasutuste kodukordade kinnitamine;

3) töö-hoolekandeministeeriumis hoolekande otstarweteks riikliku toetuse saamiseks esinemise küsimuste otsustamine;

4) hoolekandeaasutuste ja ametkonna teenijate koosseisude kinnitamine;

5) hoolekande alal tegutsewatele eraorganisatsioonidele toetuse määramine;

6) kõigi nende hoolekande küsimuste otsustamine, mis seaduse järele omawalitsuse asutuste wõimkonda antud ja mida linnawolikogu oma otsustamisele wõtab.

Juhataja **A. Jürman**: Lõpusõna on töökaitse komisjoni aruandjal.

Aruandja **L. Johanson**: Ühinen.

Juhataja **A. Jürman**: Aruandja on ühinenud § 202-ga, nagu see omawalitsuse komisjoni kaasaruandja poolt ette kantud. Sellega jääb järele ainult üks ettepanek. Panen § 202 hääletamisele. (Hääletataakse.) Nähtawa enamusega on § 202 wastu wõetud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):

§ 203. Linnawalitsuse ülesandeks on: hoolekandeaasutuste põhikirjade läbiwaatamine ja nende esitamine kinnitamiseks töö- ja hoolekandeministeeriumile.

Juhataja **A. Jürman**: Sõna on rkl. Juhkam'il.

M. Juhkam (töer.): Hiljem, kui eelnõu omawalitsuse komisjonis oli juba läbi waadatud, selgus, et § 203. wastu wõib wõtta redaktsiooniliselt weidi paremal kujul. Nimelt nii, et paragrahw konstruktiiwselt kooskõlas oleks § 212-ga. Siis jääksid §§ 204 ja 205 ülearusteks ja sellepärast teen ettepaneku wastu wõtta § 203 järgmiselt:

„Linna täidesaatwaks organiks hoolekande alal on linnawalitsus, kelle ülesandeks on:

1) linna hoolekande kawa, eelarwete ja aruannete kokkuseadmine ning nende esitamine linnawolikogule kinnitamiseks;

2) ettepanekute tegemine linnawolikogule hoolekandeaasutuste ellukutsumise, laiendamise, ümberehitamise, remonteerimise ja liikumata waranduse omandamise kohta ja linnawolikogu otstuste täitmine;

3) teenijate ametissenimetamine, kui see hoolekandeesutuste kodukorra järgi mõne teise linna orgaani kätte ei ole antud;

4) hoolekandeesutuste kodukordade ja ehituskawade kokkuseadmine;

5) hoolekandeesutuste kodukordade läbiwaatamine ja nende esitamine kinnitamiseks wolikogule;

6) hoolekandeesutuste ja waranduste walitsemine; summade ja kapitaalide kasutamine;

7) toetuse määramine hoolealustele, hoolealuste wastuwõtmine hoolekandeesutustesse ja nende paigutamine perekondadesse;

8) hoolekannet wõi abi waja wate isikute seisukorra tundmaõppimine ja hoolealuste seisukorra üle walwamine;

9) käesolewas seaduses ettenähtud lubade wäljaandmine laste perekonda kaswatada wõtmiseks;

10) käesolewas seaduses ettenähtud nõuandjate määramine hoolekande all olewatele lastele;

11) lepingute tegemine hoolealuste paigutamise puhul perekondadesse;

12) ettepanekute tegemine hoolekande kohtule laste ärawõtmise kohta käesolewa seaduse § 36 näidatud isikutelt ja nende ajutise ärawõtmise otsustamine § 38 näidatud juhtumistel;

13) esialgse abi korraldamine looduslikkude õnnetuste ja õnnetujuhtumiste puhul, samuti ka muil hädalistel juhtumistel;

14) järelwalwe linna hoolekandeesutuste ja linna piirides hoolekande alal tegezewate eraorganisatsioonide tegezewuse üle;

15) statistiliste andmete kogumine hoolekande alal;

16) kõigi nende ülesannete täitmine, milleks töö- ja hoolekandeministeeriumile riikliku hoolekande teostamiseks omawalitsuse asutuste kaastegewust waja on;

17) makswate seaduste ja määruste järele hoolitsemine kõigi nende isikute eest, kes linna piirides hoolekannet wajas seisukorras wiibiwad.

Ülemaltähendatud ülesandeid wõib linnawalitsus teostada oma hoolekande komisjoni kaudu.

Juhataja **A. Jürman**: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **L. Johanson**: Ühinen.

Juhataja **A. Jürman**: Rkl. Juhkam'i poolt on ettepanek § 203 wastu wõtta sel kujul, nagu on ette kantud. Sellejuures jääksid wälja §§ 204 ja 205, mis on ühtlasi sisse wõetud esitatud § 203-das. Selle ettepanekuga on ühinenud ka töökaitse komisjoni aruandja. Nii on ainult üks ettepanek järele jäänud. Panen § 203-da rkl. Juhkam'i poolt ette pandud kujul hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 203 wastu wõetud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb): § 204. Linna täidesaatwaks orgaaniks hoolekande alal on linna hoolekande komisjon, mida linnaseaduses ettenähtud komisjonide moodustamise korras luuakse.

Töö- ja hoolekandeministril on õigus vähemaid linnasid hoolekande komisjonide ellukutsumisest wabastada, missugusel korral kõik see, mis hoolekande komisjonide kohta öeldud, maksew on linnawalitsuse kohta.

Juhataja **A. Jürman**: Sõna on rkl. Juhkam'il.

M. Juhkam (töer.): Et Riigikogu wastu wõttis eelmise paragrahwi, mis eneses sisaldab ka § 204., teen ettepaneku § 204. kustutada.

Juhataja **A. Jürman**: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **L. Johanson**: Ühinen.

Juhataja **A. Jürman**: Panen § 204. hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 204 tagasi lükatud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb): § 205. Linna hoolekande komisjoni ülesanneteks on:

1) linna hoolekande kawa, eelarwete ja aruannete kokkuseadmine ning nende esitamine linnawolikogule kinnitamiseks;

2) ettepanekute tegemine linnawolikogule hoolekandeesutuste ellukutsumise, laiendamise, ümberehitamise, remonteerimise ja liikumata waranduse omandamise kohta ja linnawolikogu otsuste täitmine;

3) teenijate ametissenimetamine, kui see hoolekandeesutuste põhikirja järgi

mõne teise linna orgaani kätte ei ole antud;

4) hoolekandeaasutuste põhikirjade ja ehituskawade kokkuseadmine; põhikirjade ja plaanide esitamine linnawalitsusele;

5) hoolekandeaasutuste ja waranduste walitsemine; summade ja kapitaalide kasutamine;

6) toetuse määramine, hoolealuste wastuwõtmine hoolekandeaasutustesse ja nende paigutamine perekondadesse;

7) hoolekannet wõi abi wajawate isikute seisukorra tundmaõppimine ja hoolealuste seisukorra üle walwamine;

8) käesolewas seaduses ettenähtud lubade wäljaandmine laste perekonda kaswatada wõtmiseks;

9) käesolewas seaduses ettenähtud nõuandjate määramine hoolekande all olewatele lastele;

10) lepingute tegemine hoolealuste paigutamise puhul perekondadesse;

11) ettepanekute tegemine hoolekande kohtule laste ärawõtmise kohta käesolewa seaduse § 36. näidatud isikutelt ja nende ajutise ärawõtmise otsustamine § 38. näidatud juhtumistel;

12) esialgse abi korraldamine loodulikkude õnnetuste ja õnnetujuhtumiste puhul, samuti ka muil hädalistel juhtumistel;

13) järewalwe linna hoolekandeaasutuste ja linna piirides hoolekande alal tegutsewate eraorganisatsioonide tegewuse üle;

14) arwustikuliste andmete kogumine hoolekande alal;

15) nende ülesannete täitmine, mis seadused omawalitsuse asutuste peale hoolekande alal panewad, kui see mitte linnawolikogu wõi linnawalitsuse ülesandeks ei ole tehtud;

16) kõigi nende ülesannete täitmine, milleks töö- ja hoolekandeministeeriumile riikliku hoolekande teostamiseks omawalitsuse asutuste kaastegewust waja on;

17) makswate seaduste ja määruste järele hoolitsemine kõigi nende isikute eest, kes linna piirides hoolekannet wajas seisukorras wiibiwad.

Juhataja **A. Jürman**: Sõna on rkl. Juhkam'il.

M. Juhkam (töer.): Samadel põhjustel, nagu eelmiseги paragrahwi juures,

teen ka siin ettepaneku § 205. wälja jätta.

Juhataja **A. Jürman**: Ettepanek on tehtud § 205 wälja jätta, missuguse ettepanekuga ka töökaitse komisjoni aruandja ühinenud on. Panen § 205 hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 205 tagasi lükatud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb): § 206. Ettepanekud linnawolikogule teeb hoolekande komisjon linnawalitsuse kaudu. Kui linnawalitsus hoolekande komisjoni ettepanekuga nõus ei ole, annab ta asja hoolekande komisjonile tagasi ümbertöötamiseks linnawalitsuse juhtnöõride järele.

Kaasarandja **M. Juhkam**: Teen ettepaneku § 206 wälja jätta. Põhjendused on järgmised: linnaasutuste: wolikogu, linnawalitsuse ja komisjonide ülesanded ja wõimupiirid on õige põhjalikult ja peensustes ette nähtud linnaseaduses. Täitsa ülearune oleks neid weel käsitada käesolewas seaduses. Seda ühest küljest. Teisest küljest tahawad §§ 206 ja 207 maksma panna korda, mis praegusesse linnaseadusesse ei mahu.

Juhataja **A. Jürman**: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **L. Johanson**: Ühinen selle ettepanekuga, mitte neil põhjustel, nagu poleks seda paragrahwi waja, waid järeldusi tehes nendest seisukohtadest, mis enne on wastu wõetud, ja neist seisukohtadest, mida on awaldanud rühmad, kes on enamuses, nii wäga üksmeelselt.

Juhataja **A. Jürman**: Panen § 206 hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 206 tagasi lükatud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb): § 207. Hoolekande komisjoni asjaajamise ja kirjawahetuse eest hoolitseb komisjoni esimees, kes otsused täide wiib ja komisjoni kohtutes ja teistes ametasutustes esitab, kui komisjon selleks kedagi teist ei määra.

Kaasarandja **M. Juhkam**: Samadel põhjustel teen ettepaneku kustutada ka § 207.

Juhataja **A. Jürman**: Aruandja lõpusõna ei tarwita. Hääletamisele tuleb § 207. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on otsustatud § 207 wälja jätta.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):
§ 208. Hoolekande otstarbekohaseks teostamiseks wõib hoolekande komisjon linna ringkondadesse jaotada. Iga ringkond on ühe hoolekande komisjoni liikme lähema järelwalwe all. Hoolekande komisjoni liige teeb komisjonile ettepanekud abi korraldamise üle oma ringkonnast päritolewatele abitarwitajatele. Enne ettepaneku tegemist peab ta kas isiklikult wõi hoolekande komisjoni poolt selleks palgatud kontrolööride wõi walitud isikute läbi tutwunema abipaluja seisukorraga tema kodus, samuti ka oma piirkonnas elawaid hoolealuseid vähemalt neli korda aastas nende kodus waatamas käima.

Kaasaruandja **M. Juhkam**: Teen ettepaneku wõtta wastu § 208 järgmiselt:

„§ 208. Hoolekande otstarbekohaseks teostamiseks wõib linnawalitsus jaotada linna ringkondadesse. Iga ringkond on ühe hoolekande komisjoni liikme lähema järelwalwe all. Hoolekande komisjoni liige teeb komisjonile ettepanekud abi korraldamise üle oma ringkonnast päritolewatele abitarwitajatele. Enne ettepaneku tegemist peab tema kas isiklikult wõi selleks palgatud kontrolööride wõi walitud isikute läbi tutwunema abipaluja seisukorraga tema kodus, samuti ka oma piirkonnas elawaid hoolealuseid vähemalt neli korda aastas nende kodus waatamas käima.“

Juhataja **A. Jürman**: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **L. Johanson**: Ühinen.

Juhataja **A. Jürman**: Et aruandja ettepanekuga on ühinenud, siis tuleb hääletamisele § 208 sel kujul, nagu ta on ette pandud omawalitsuse komisjoni poolt. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 208 wastu wõetud.

Aruandja **L. Johanson** kannab ette ja nähtawa enamusega wõetakse wastu § 209.

§ 209. Kui hoolekande komisjoni liige abipaluja sarnases seisukorras leiab,

et abiandmisega hoolekande komisjoni kokkutulemiseni wiiwitada ei wõi, korraldab tema komisjoni poolt wäljatõetatud ja linnawalitsuse poolt kinnitatud juhtnööride järele abipalujale esialgset toetust kunni hoolekande komisjoni kokkutulemiseni. Esimesel järgnewal hoolekande komisjoni koosolekul on tema kohustatud asja ette kandma, kus abiandmise küsimus lõpulikult otsustatakse.

Niisama korraldab esialgset abiandmist hoolekande komisjoni esimees nendele abipalujatele, kes abisaamiseks tema poole pööravad wõi kelle kohta tema mõnel muul teel teateid saab, ja kelle abitarwidusel niisugune iseloom on, et abiandmisega wiiwitada ei wõi.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):

§ 210. § 208 tähendatud hoolealuste waatamaskäimise üle teeb hoolekande komisjoni liige ettekande komisjonile, ühtlasi tarwiduse korral ettepanekuid tehes, abiandmise wiisi, määra, muutmise wõi lõpetamise kohta.

Kui abiandmise wiisi, selle määra, koha wõi muude tingimuste muutmise wadjadusel nii kiire iseloom on, et hoolekande komisjoni otsust ära oodata ei wõi, teeb hoolekande komisjoni liige ise wõi komisjoni esimehe kaudu komisjoni poolt wäljatõetatud linnawalitsuse poolt kinnitatud juhtnööride kohaselt sellekohase korralduse, sellest hoolekande komisjonile teatades.

Kaasaruandja **M. Juhkam**: Teen ettepaneku § 210. esimene lõige wõtta järgmiselt:

„§ 210. Paragrahw 208 tähendatud hoolealuste waatamaskäimise üle teeb hoolekande komisjoni liige ettekande komisjonile, ühtlasi tarwiduse korral ettepanekuid tehes, abiandmise wiisi, määra, koha wõi muude abiandmise tingimuste muutmise wõi lõpetamise kohta.“ Peab tähendama, et see parandus on redaktsiooniline.

Juhataja **A. Jürman**: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **L. Johanson**: Ühinen.

Juhataja **A. Jürman**: Töökaitse komisjoni aruandja on ühinenud omawalitsuse komisjoni parandusega. § 210 tuleb hääletamisele parandatud kujul. (Hääletatakse.) § 210 on näh-

tawa enamusega vastu võetud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):
§ 211. Maakonnakoostöö ülesanneteks on:

1) maakonna hoolekande kawa, eelarwete ja aruannete kinnitamine;

2) maakonna hoolekandeesutuste ellukutsumise, laiendamise, ümberehitamise ja liikumata waranduse omandamise küsimuste otsustamine;

3) esinemine töö- ja hoolekandeministeeriumis riikliku toetuse saamiseks hoolekande otstarweteks;

4) hoolekandeesutuste ja -ametite koosseisude kinnitamine;

5) hoolekande alal tegutsewatele eraorganisatsioonidele toetuse määramine;

6) maakonnawalitsuse hoolekande tegewuse järele walwamine ja temale juhtnööride andmine;

7) nende küsimuste otsustamine hoolekande alal, mis seaduse järele maakonna omawalitsuse wõimkonda antud ja mida maakonnakoostöö ülesannetele wõtab.

Siin peab tähendama, et „maakonnawalikogu“ asemel tuleb lugeda „maakonnakoostöö ülesannete“. See on redaktsiooniline wiga, mis ka teistes paragrahwides kordub.

Kaasaruandja **M. Juhkam**:
Teen ettepaneku wõtta § 211 järgmiselt:
„§ 211. Maakonnakoostöö ülesanneteks on:

1) maakonna hoolekande kawa, eelarwete ja aruannete kinnitamine;

2) maakonna hoolekandeesutuste ellukutsumise, laiendamise, ümberehitamise ja liikumata waranduse omandamise küsimuste otsustamine;

3) töö-hoolekandeministeeriumi hoolekande otstarweteks riikliku toetuse saamiseks esinemise küsimuste otsustamine;

4) hoolekandeesutuste ja ametkonna koosseisude kinnitamine;

5) hoolekande alal tegutsewatele eraorganisatsioonidele toetuse määramine;

6) maakonnawalitsuse hoolekande tegewuse järele walwamine ja temale juhtnööride andmine;

7) nende küsimuste otsustamine hoolekande alal, mis seaduse järele maakonnawalitsuse wõimkonda antud ja mida maakonnakoostöö ülesannetele wõtab.“

Juhataja **A. Jürman**: Lõpusõna on töökaitse komisjoni aruandjal.

Aruandja **L. Johanson**: Ühinen.

Juhataja **A. Jürman**: Aruandja on ühinenud omawalitsuse komisjoni redaktsiooniga § 211 kohta. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 211 omawalitsuse komisjoni poolt ette pandud kujul vastu võetud.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):
§ 212. Maakonna täidesaatwaks organiks hoolekande alal on maakonnawalitsus, kelle ülesanneteks on:

1) maakonna hoolekande kawa, eelarwete ja aruannete kokkuseadmine ja nende esitamine maakonnakoostöö ülesannetele kinnitamiseks;

2) ettepanekute tegemine maakonnakoostöö ülesannetele ellukutsumise, laiendamise, ümberehitamise, liikumata waranduse omandamise kohta ja maakonnawalikogu otsuste täitmine;

3) teenijate ametissenimetamine, kui see hoolekandeesutuste põhikirjade järele mõne teise maakonna organi hooleks ei ole antud;

4) hoolekandeesutuste põhikirjade ja plaanide kokkuseadmine;

5) hoolekandeesutuste, summade, kapitalide ja waranduste walitsemine;

6) hoolealuste wastuwõtmine maakonna hoolekandeesutustesse, kui see ei ole antud selleks moodustatud organisatsiooni kätte, ja alaealiste paigutamine perekondadesse;

7) hoolealuste seisukorra järele walwamine;

8) lepingute tegemine hoolealuste paigutamise puhul perekondadesse wõi nende lepingute tegemiseks wallawalitsuste wolitamine;

9) järelwalwe maakonna hoolekandeesutuste ja maakonna piirides olewate waldade ja hoolekande alal tegutsewate eraorganisatsioonide tegewuse üle;

10) juhtnööride ja nõu andmine walla omawalitsustele hoolekande otstarbekohaseks korraldamiseks ja hoolekande tegewuse eest hoolitsemine maakonna piirides;

11) maakonna piirides olewate waldade wahel hoolekande alal tekkiwate waidluste ja lahkarwamiste lahendamine;

12) walla omawalitsuse asutuste otsuste ja tegewuse üle hoolekande alal an-

tud kaebtuste läbiwaatamine ja nende ot-sustamine;

13) arwustikuliste andmete kogumi-ne hoolekande alal;

14) kõigi nende ülesannete täitmine, milleks töö- ja hoolekandeministeeriu-mile riikliku hoolekande teostamiseks omawalitsuse asutuste kaastegewust waja on.

K a a s a r u a n d j a M. J u h k a m:
Teen ettepaneku § 212 wastu wõtta järg-miselt:

„§ 212. Maakonna täidesaatwaks or-gaaniks hoolekande alal on maakonnawa-litsus, kelle ülesanneteks on:

1) maakonna hoolekande kawa, eel-arwete ja aruannete kokkuseadmine ja nende esitamine maakonnanõukogule kin-nitamiseks;

2) ettepanekute tegemine maakonna-nõukogule hoolekandeesutuste ellukutsu-mise, laiendamise, ümberehitamise, liiku-mata waranduse omandamise kohta ja maakonnanõukogu otsuste täitmine;

3) teenijate ametisse walimine, kui see hoolekandeesutuste kodukordade jä-rele mõne teise maakonna orgaani hoo-leks ei ole antud;

4) hoolekandeesutuste kodukordade ja plaanide kokkuseadmine;

5) hoolekandeesutuste summade, ka-pitaalide ja waranduste walitsemine;

6) hoolealuste wastuwõtmine maa-konna hoolekandeesutustesse, kui see ei ole antud selleks moodustatud organis-atsiooni kätte, ja alaealiste paigutamine pe-rekondadesse;

7) hoolealuste seisukorra järele wal-wamine;

8) lepingute tegemine hoolealuste pai-gutamise puhul perekondadesse wõi nende lepingute tegemiseks hoolekande osakonna juhataja wõi wallawalitsuste wolitamine;

9) järelwalwe maakonna hoolekande-asutuste ja maakonna piirides olewate waldade ja hoolekande alal tegutsewate eraorganisatsioonide tegewuse üle;

10) juhtnõõride ja nõu andmine walla omawalitsustele hoolekande otstarbeko-haseks korraldamiseks ja hoolekande te-gewuse eest hoolitsemine maakonna pii-rides;

11) maakonna piirides olewate wal-dade wahel hoolekande alal tekkiwate waidluste ja lahkarwamise lahendamise;

12) walla omawalitsuse asutuste ot-suste ja tegewuse üle hoolekande alal an-tud kaebtuste läbiwaatamine ja nende ot-sustamine;

13) statistiliste andmete kogumine hoolekande alal;

14) kõigi nende ülesannete täitmine, milleks töö- ja hoolekandeministeeriu-mile riikliku hoolekande teostamiseks omawalitsuse asutuste kaastegewust waja on.“

Parandused on rohkem redaktsiooni-lised kui sisulised. Sisuline parandus on punkt 8-das, kus ette on nähtud lepingute tegemine hoolealuste paigutamise puhul perekondadesse. Siin on tehtud paran-dus, et lepinguid wõiwad teha nii maa-konnawalitsuse hoolekande osakonna ju-hataja kui ka wallawalitsus. Ja nimelt sellepärast, et maakonnawalitsustel tu-leb kindlasti teha lepinguid hoolealuste kohta otse, ilma wallawalitsuseta. Kui aga wõtta punkt 8 töökaitse komisjoni ettepanekus, siis punkti täpse mõtte jä-rele maakonnawalitsused ise lepinguid sõlmida ei saa. Et aga maakonnawalit-sused teatawatel juhtumistel lepinguid sõlmima peawad, siis tuleb see hoo-lekande osakonna juhataja ülesandeks jätta.

J u h a t a j a A. J ü r m a n: Lõpusõna on töökaitse komisjoni aruandjal.

A r u a n d j a L. J o h a n s o n: Ühinen.

J u h a t a j a A. J ü r m a n: Aruandja on ühinenud omawalitsuse komisjoni redaktsiooniga § 212 kohta. (H ä ä l e -t a t a k s e.) Nähtawa enam-u-sega on § 212 omawalitsuse komisjoni poolt ette pandud kujul wastu wõetud.

A r u a n d j a L. J o h a n s o n (loeb):

§ 213. Järelwalwe teostamisel wal-dade ja eraorganisatsioonide hoolekande tegewuse üle on maakonnawalitsuse lii-getel kõik need õigused, mis käesolewas seaduses §§ 190, 192 ja 193 hoolekande nõunikude kohta ette nähtud, selle wa-hega, et maakonnawalitsuse liikmed neis paragrahwides nimetatud teadaanded maakonnawanemale annawad tarwilik-kude korralduste tegemiseks käesolewa seaduse §§ 186—189 järele. Kui maa-konna omawalitsus järelwalwe otstarbel iseäralikud ametnikud hoolekande kont-rolöõrideks määrab, on need õigused ka wiimastel.

Kaasaruandja **M. Juhkam:** Teen ettepaneku § 213 vastu wõtta järgmiselt:

„§ 213. Järelwalwe teostamisel waldade ja eraorganisatsioonide hoolekande tegewuse üle on maakonnawalitsuse liigetel kõik need õigused, mis § 190. hoolekande nõunikkude kohta ette nähtud. Kui maakonna omawalitsus järelwalwe otstarbel eriametnikud hoolekande kontrollõrideks määrab, on need õigused ka wiimastel.“

Redaktsioon on tingitud sellest, et §§ 185—189 ja samuti §§ 192 ja 193 kustutatud on.

Juhataja **A. Jürman:** Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **L. Johanson:** Ühinen.

Juhataja **A. Jürman:** Et aruandja omawalitsuse komisjoni poolt ette pandud § 213 redaktsiooniga on ühinenud, siis asun selle hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 213 omawalitsuse komisjoni poolt ette pandud kujul vastu wõetud.

Aruandja **L. Johanson** kannab ette ja eraldi hääletamisel wõetakse vastu nähtawa enamusega §§ 214 ja 215.

§ 214. Wallanõukogude ja alewiwoolikogude ülesanneteks on:

1) hoolekande kawade, eelarwete ja aruannete kinnitamine;

2) toetuse määramine hoolekande alal tegutsewatele organisatsioonidele;

3) hoolekande tegewuse juhtimine walla ja alewi piirides.

§ 215. Walla ja alewi täidesaatwaks orgaaniks hoolekande alal on walla- ja alewiwalitsused.

Aruandja **L. Johanson** (loeb):

§ 216. Walla- ja alewiwalitsuse ülesanneteks hoolekande alal on:

1) walla ja alewi hoolekande kawade, eelarwete ja aruannete kokkuseadmine;

2) hoolekandeks määratud summade, kapitaalide ja waranduste walitsemine;

3) toetuse määramine ja hoolealuste paigutamine hoolekandeesutustesse wõi perekondadesse;

4) hoolekannet wõi abi wajawate isikute seisukorra tundmaõppimine ja hoolealuste seisukorra üle walwamine;

5) käesolewas seaduses ettenähtud lubade wäljaandmine laste perekonda kaswatada wõtmiseks;

6) selle eest hoolitsemine, et eestkostmist wõi hooldajaid wajawatele isikutele need määrataks, ja käesolewas seaduses tähendatud nõuandjate määramine hoolekande all olewatele lastele;

7) lepingute tegemine hoolealuste paigutamise puhul perekondadesse;

8) ettepanekute tegemine hoolekandekohtule laste ärawõtmise kohta käesolewa seaduse § 37. näidatud isikutelt ja nende ajutise ärawõtmise otsustamine § 39 näidatud juhtumistel;

9) esialgne abi korraldamine loodulikkude õnnetuste ja õnnetujuhtumiste puhul, samuti ka muil hädalistel juhtumistel;

10) arwustikuliste andmete kogumine hoolekande alal;

11) nende ülesannete täitmine hoolekande alal, mis seadus walla wõi alewi omawalitsuste peale paneb, kui see mitte wallanõukogu wõi alewiwoolikogu ülesandeks ei ole tehtud;

12) nende ülesannete täitmine, milleks töö- ja hoolekandeministeeriumile wõi maakonnawalitsusele walla wõi alewi omawalitsuse kaastegewust hoolekande teostamiseks waja on;

13) ettepanekute tegemine töö- ja hoolekandeministeeriumile ja maakonnawalitsustele hoolealuste paigutamise üle wastawatesse hoolekandeesutustesse;

14) makswate seaduste ja määruste järele hoolitsemine nende isikute eest, kes walla wõi alewi piirides hoolekannet wajawad.

Kaasaruandja **M. Juhkam:** Teen ettepaneku vastu wõtta § 216 järgmiselt:

„§ 216. Walla- ja alewiwalitsuse ülesanneteks hoolekande alal on:

1) walla ja alewi hoolekande kawade, eelarwete ja aruannete kokkuseadmine;

2) hoolekandeks määratud summade, kapitaalide ja waranduste walitsemine;

3) toetuse määramine hoolealustele ja hoolealuste paigutamine hoolekandeesutustesse wõi perekondadesse;

4) hoolekannet wõi abi wajawate isikute seisukorra tundmaõppimine ja hoolealuste seisukorra üle walwamine;

5) käesolewas seaduses ettenähtud lubade wäljaandmine laste perekonda kaswatada wõtmiseks;

6) selle eest hoolitsemine, et eestkostmist wõi hooldajaid wajawatele isikutele need määrataks, ja käesolewas seaduses tähendatud nõuandjate määramine hoolekande all olewatele lastele;

7) lepingute tegemine hoolealuste paigutamise puhul perekondadesse;

8) ettepanekute tegemine hoolekandekohtule laste ärawõtmise kohta käesolewa seaduse § 37 näidatud isikutelt ja nende ajutise ärawõtmise otsustamine § 39 näidatud juhtumistel;

9) esialgne abi korraldamine looduslike õnnetuste ja õnnetujuhtumiste puhul, samuti ka muil hädalistel juhtumistel;

10) statistiliste andmete kogumine hoolekande alal;

11) nende ülesannete täitmine hoolekande alal, mis seadus walla wõi alewi omawalitsuste peale paneb, kui see mitte wallanõukogu wõi alewiwolikogu ülesandeks ei ole tehtud;

12) nende ülesannete täitmine, milles töö- ja hoolekandeministeeriumile wõi maakonnawalitsusele walla wõi alewi omawalitsuse kaastegewust hoolekande teostamiseks waja on;

13) ettepanekute tegemine hoolealuste paigutamise üle wastawatesse hoolekandeaustustesse;

14) makswate seaduste ja määruste järele hoolitsemine nende isikute eest, kes walla wõi alewi piirides hoolekandet wajawad.“

Juhataja **A. Jürman**: Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **L. Johanson**: Kuigi ettekantud tekstist näha ei ole, milles lahumine omawalitsuse komisjoni ja töökaitse komisjoni ettepaneku wahel, siiski ühinen omawalitsuse komisjoni ettepanekuga. Näen seal ainult üht redaktsioonilist parandust „arwustiku“ asemel „statistika“ ja peale selle punkt 13-das wäikest parandust.

Juhataja **A. Jürman**: Aruandja on ühinenud omawalitsuse komisjoni poolt ettepanud § 216. redaktsiooniga. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 216. omawalitsuse komisjoni poolt esitatud kujul wastu wõetud. (Hüüded: Lõpetada!)

Ma kuulen ettepanekut — koosolek lõpetada. Ettepaneku kohta on sõna rkl. Johanson'il.

L. Johanson (sd.): Lahti on weel neli wõi wiis paragrahwi ja ma arwan, et need tuleksid weel wastu wõtta, muidu tuleksid nad homme jälle päewakorda wõtta. Wanematekogu otsus oli, et koosolekuid tuleb kella 9-ni pidada ja praegu ei ole weel kell täpselt üheksa.

Juhataja **A. Jürman**: Ettepanek on tehtud koosolek lõpetada. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu wõetud.

Lõpetan koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 9 õhtul.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu abiesimees **A. Jürman**.

Sekretäär **T. Kalbus**.

Abisekretäär **J. Piiskar**.

